

Monitor Nationaal Warmtefonds 2023

Individuele woningeigenaren

19 september 2024

In opdracht van:

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

TNO innovation
for life

Inhoud

1. Inleiding
2. Monitor Nationaal Warmtefonds
  - i. Overzicht
  - ii. Energielabel
  - iii. Bouwjaarklasse
  - iv. Gestandaardiseerd besteedbaar inkomen
  - v. Verzamelinkomen
  - vi. Woningtype
3. Bijlagen
  - i. Leeswijzer
  - ii. Indeling maatregelen
  - iii. Inkomensbegrippen

Inleiding

- Deze monitor geeft inzicht in de toegekende aanvragen voor een energiebesparende lening bij het Nationaal Warmtefonds (NWF). De gegevens in deze monitor betreffen leningen die in 2023 zijn verstrekt.
- De gegevens van de verstrekte leningen zijn gekoppeld met datasets van het CBS waardoor een verdiepend inzicht kan worden gegeven in de huishoudens die een lening toegekend hebben gekregen.
- Het Nationaal Warmtefonds verzamelt geen gegevens over hoeveel vierkante meter er wordt geïsoleerd. Om een inschatting te kunnen maken van de energiebesparing heeft TNO daarom deze hoeveelheid benaderd op basis van het leenbedrag en kostenkennallen. Zie het achtergrondrapport voor meer informatie.
- Links naar gerelateerde data en rapporten:
  - Tabellenset [CBS](#)
  - Het [achtergrondrapport](#) bij deze monitor
  - Monitor Nationaal Warmtefonds over [2021](#) / [2022](#) / [2023-I](#)

In samenwerking met:

Rijksdienst voor Ondernemend
Nederland

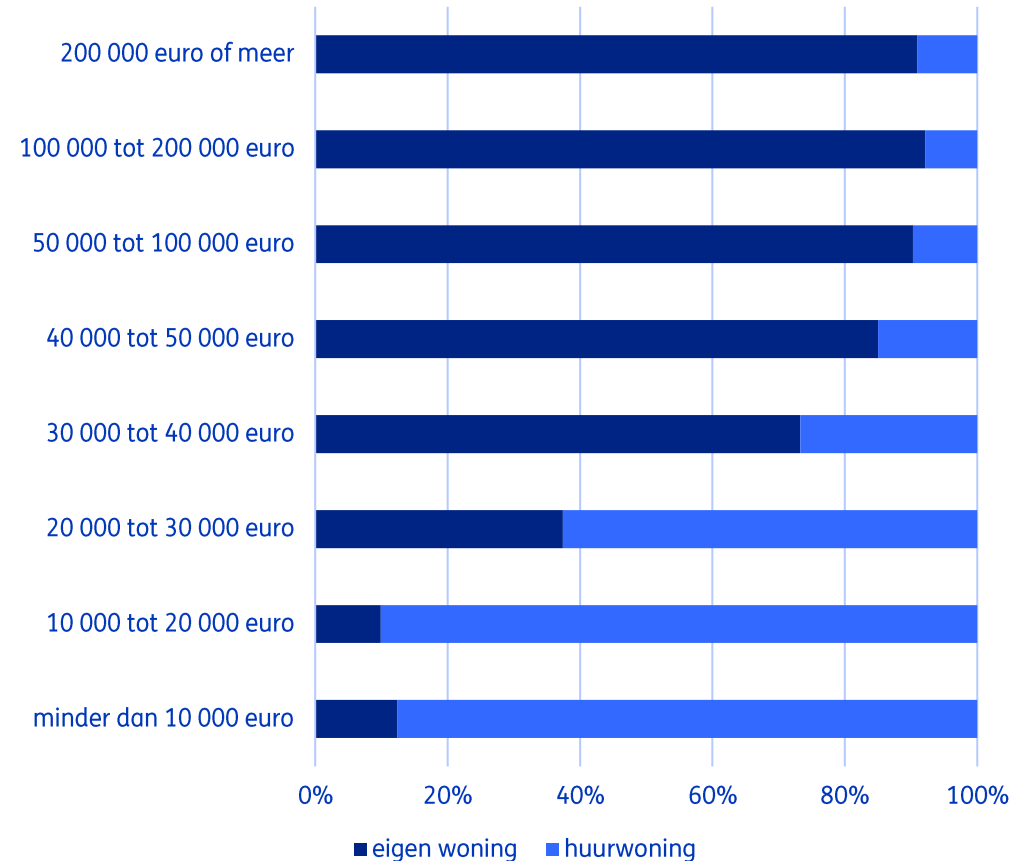

Nationaal
Warmtefonds

Toelichting op de populatie

- Bij het Nationaal Warmtefonds kunnen eigenaar-bewoners van een woning* een lening aanvragen, voor huurders en verhuurders zijn andere instrumenten beschikbaar.
- De 'toekenningen' in de monitor zijn het aantal toegekende aanvragen voor de financiering.
- De 'doelgroep' is het aantal huishoudens dat in aanmerking komt voor de subsidie of lening: alle bewoonde koopwoningen (inclusief meergezinswoningen).
- Huishoudens met een laag inkomen hebben minder vaak een koopwoning dan huishoudens met een hoog inkomen (zie de grafiek hiernaast).
- Deze monitor over wie financiering gebruikt geeft daarmee geen representatief beeld van de Nederlandse woningvoorraad en huishoudens. Bij het lezen van de monitor dient dus bedacht te worden dat de meeste mensen met een laag inkomen baat hebben bij andere regelingen dan de hier onderzochte.

Eigendom naar besteedbaar inkomen

* Ook VvE's kunnen bij het Warmtefonds een aanvraag doen, maar deze zijn opgenomen in een aparte monitor.

Leeswijzer

- De monitor start met een totaaloverzicht van het aantal maatregelen en toegekende aanvragen.
  - In de toegekende aanvragen wordt nog onderscheid gemaakt naar: provincie, stedelijkheid en woonduur.
  - Ook wordt de energiebesparing per woning, totaal en gemiddeld per maatregel gegeven.
- Vervolgens komt er verdiepend inzicht waarbij de populatie is opgesplitst naar:
  - Energielabel
  - Bouwjaarklasse
  - Gestandaardiseerd besteedbaar inkomen
  - Verzamelinkomen
  - Woningtype
- De bijlage bevat verder nog een uitgebreidere leeswijzer voor de grafieken en de tabel, naast een indeling van de maatregelen in groepen en een beschrijving van de inkomensbegrippen.

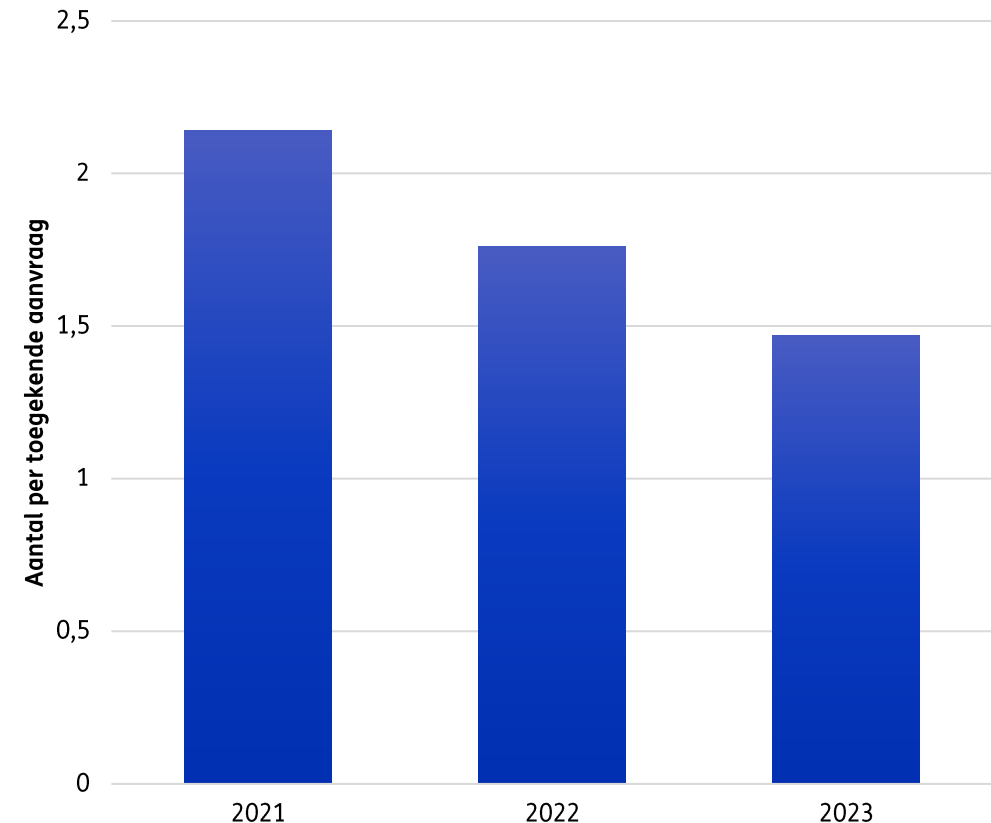
Overzicht Nationaal Warmtefonds 2023

Individuele woningeigenaren

Overzicht 2023

- Gemiddeld is in 2023 voor 1,5 maatregel per woning een lening aangevraagd waarvan 0,6 isolatiemaatregelen per woning.
- In totaal hebben in 2023 17.365 woningeigenaren een aanvraag voor een lening toegekend gekregen.
- Daarmee is in 2023 0,39% van de koopwoningen in Nederland bereikt, in 2022 was dat 0,24%.
- 23% van de woningen waarvoor een lening is verstrekt heeft ook subsidie ontvangen via de ISDE regeling*.

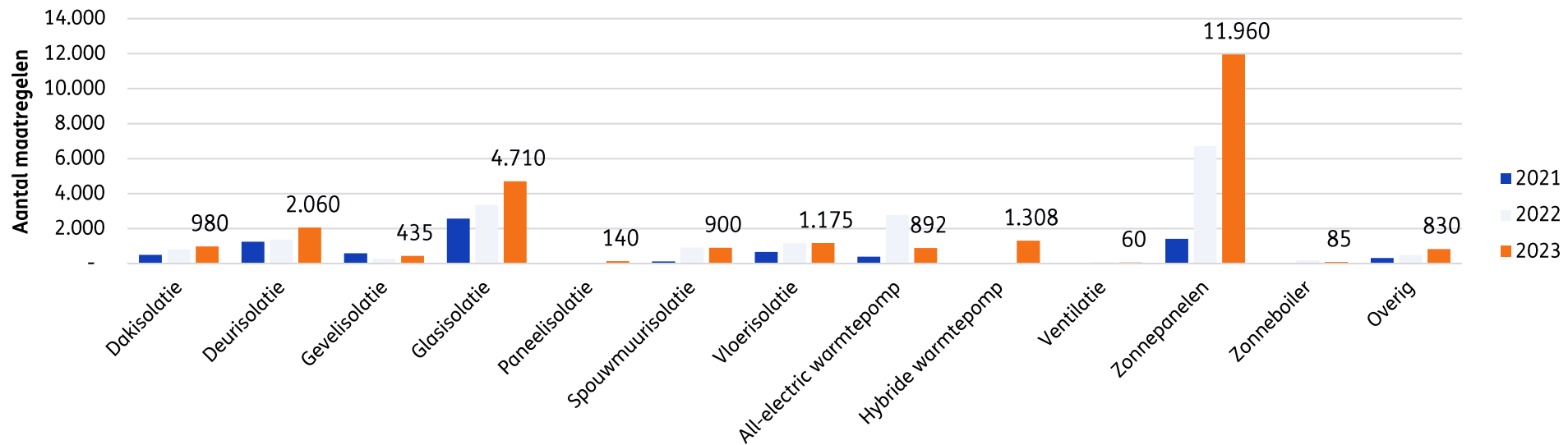
Gemiddeld aantal maatregelen per woning

* Dit percentage betreft alleen woningen die in hetzelfde jaar een lening en subsidie hebben aangevraagd.

Overzicht maatregelen (2021, 2022, 2023)

- Met een lening van het Nationaal Warmtefonds zijn in 2023 in totaal 25.535 maatregelen gefinancierd. In 2022 waren dat er 18.145.
- In 2023 werden zonnepanelen het vaakst gefinancierd met een lening. Bijna de helft van de maatregelen betreffen zonnepanelen. In 2022 was dit 37% en in 2021 18%. Glasisolatie volgt in 2023 en 2022 als 2^e met 18% en was in 2021 nog het populairst met 33%.

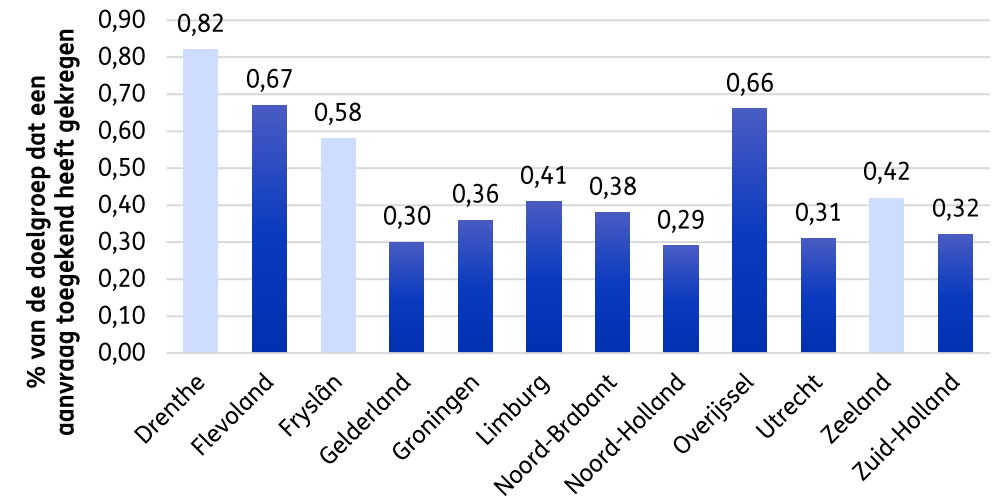
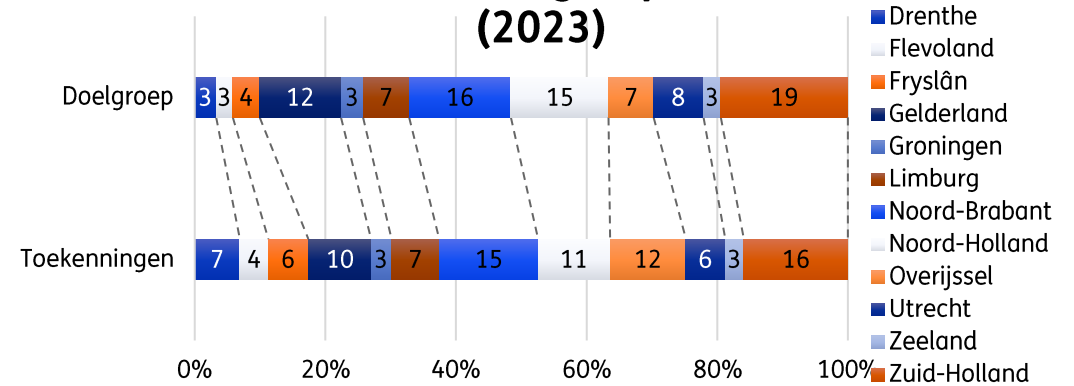
- Er heeft een correctie plaatsgevonden van de cijfers voor dakisolatie in 2021/2022, deze werden eerder overschat.
- Het aandeel hybride warmtepompen is bij het Warmtefonds onbekend: de verhouding all electric/hybride is overgenomen van de resultaten van de ISDE.
- In de bijlage staat een lijst met maatregelen die onder 'Overig' zijn ingedeeld.

Toegekende aanvragen naar provincie

- In Gelderland, Noord-Brabant, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland is het aandeel toekenningen kleiner dan het aandeel van deze provincies in de doelgroep*.
- In absolute zin komen de meeste toegekende aanvragen uit Noord-Brabant en Zuid-Holland, maar de doelgroep is het meest (>0,5%) bereikt in Drenthe, Overijssel, Flevoland en Fryslân. De provincies Drenthe, Zeeland en Fryslân (lichtblauw) geven al jaren rentekorting op de lening. De provincie Overijssel heeft deze regeling lange tijd gehad, waardoor het Warmtefonds goed gevonden wordt.
- Verschillen tussen provincies kunnen verder veroorzaakt worden doordat in sommige provincies alternatieve duurzaamheidsleningen beschikbaar zijn of doordat er verschillen zijn in woningtypes. Zo zijn er in Noord- en Zuid-Holland relatief veel woningen in VvE's die in deze resultaten niet worden meegenomen. Ook heeft Flevoland een relatief jonge woningvoorraad.

Aandeel van de doelgroep dat bereikt is (2023)

*De doelgroep is het aantal huishoudens dat in aanmerking komt voor de lening: alle bewoonde koopwoningen (inclusief meergezinswoningen)

Toegekende aanvragen naar stedelijkheid

- In zeer sterk stedelijk gebied is het aandeel toekenningen (15%) minder dan het aandeel van dit stedelijkheidstype (20%) in de doelgroep. In zeer sterk stedelijk gebied zijn ook relatief veel meergezinswoningen met VvE's die wel in de doelgroep worden meegenomen, maar vaak niet individueel een lening zullen aanvragen.

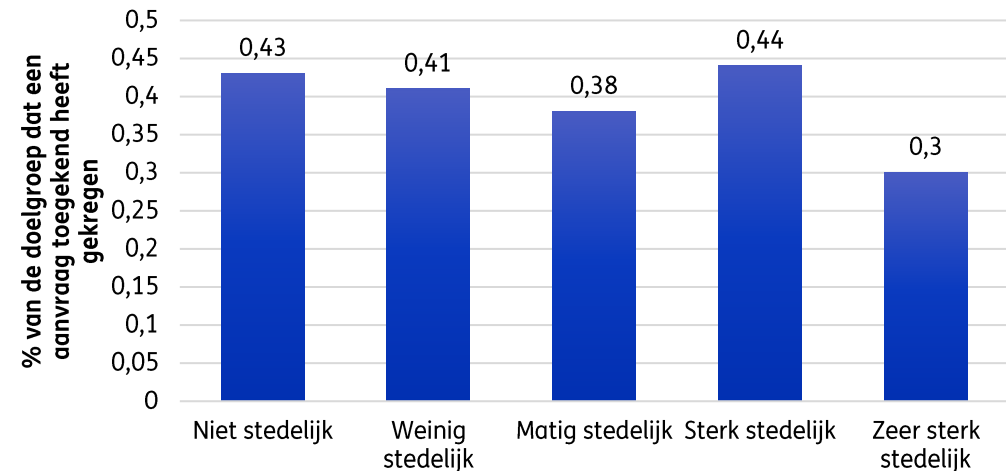
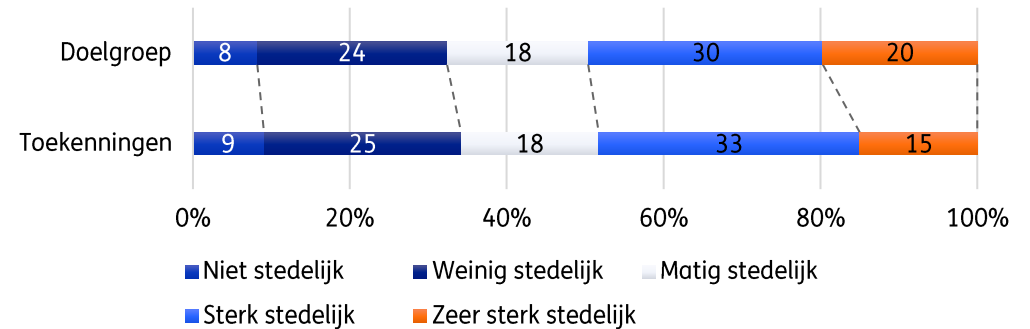
*De doelgroep is het aantal huishoudens dat in aanmerking komt voor de

lening; alle bewoonde koopwoningen (inclusief meergezinswoningen)

*In de (zeer) stedelijke gebieden zijn ook relatief veel meergezinswoningen met

VvE's waar een andere subsidieregeling voor is (SVVE).

Aandeel van de doelgroep dat bereikt is (2023)

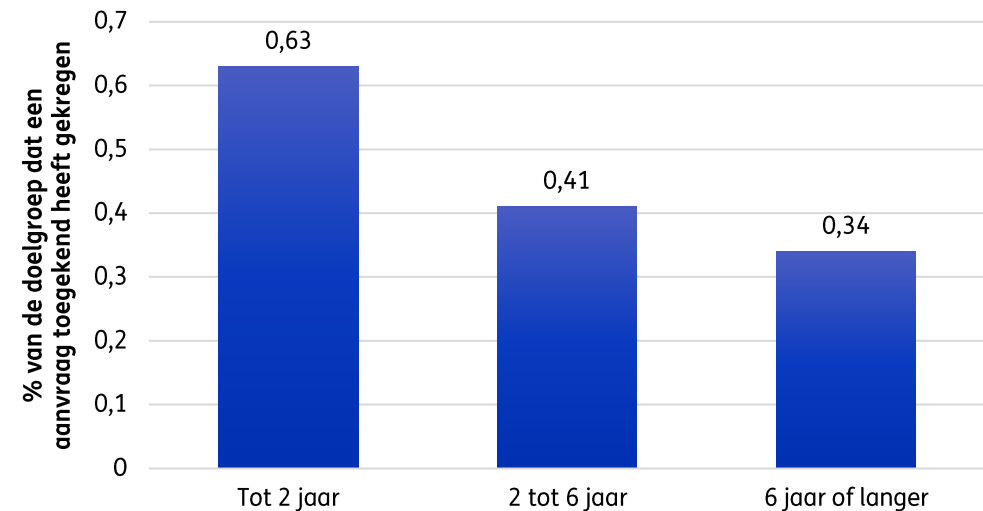
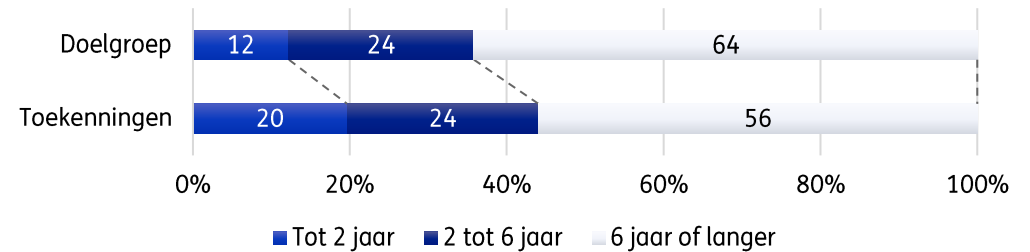
Stedelijkheid (omgevingsadressen/km²)

Niet	<500
Weinig	500 tot 1000
Matig	1000 tot 1500
Sterk	1500 tot 2500
Zeer sterk	>=2500

Toegekende aanvragen naar woonduur

- Het aandeel toekenningen voor woningen waarbij de bewoner 2 jaar of korter in de woning geregistreerd staat is groter (20%) dan het aandeel van deze woonduur (12%) in de doelgroep*. Voor deze groep is ook het hoogste percentage van de doelgroep bereikt.
- De meeste aanvragen worden toegekend aan bewoners die 6 jaar of langer in de woning geregistreerd staan (56%).

Aandeel van de doelgroep dat bereikt is (2023)

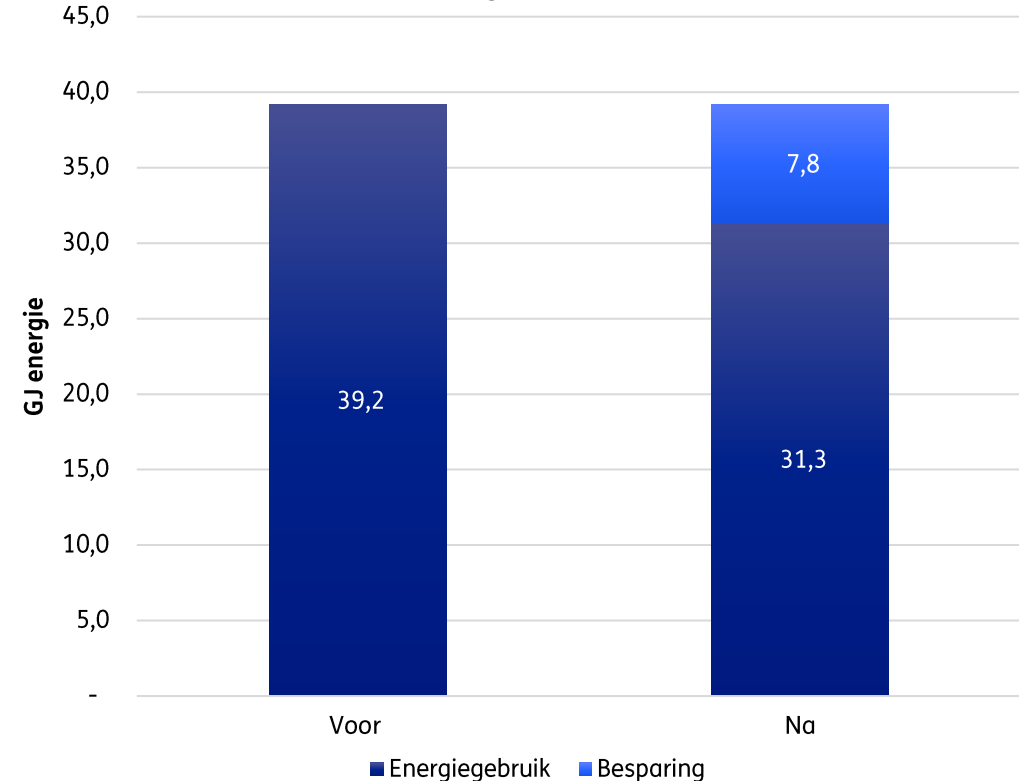

*De doelgroep is het aantal huishoudens dat in aanmerking komt voor de lening: alle bewoonde koopwoningen (inclusief meergezinswoningen)

Energiebesparing per woning

- Maatregelen die in 2023 zijn toegekend besparen jaarlijks gemiddeld 7,8 GJ per woning. Dit is 20% van het gemiddelde verbruik van de woning vóór besparing*. De besparing is als volgt opgebouwd:
- Per woning wordt jaarlijks gemiddeld 6,5 GJ (204 m³) aan gas bespaard.
- Zonnepanelen leveren jaarlijks gemiddeld 2,3 GJ per woning op.
- Er is echter ook sprake van een toename in elektriciteitsgebruik door warmtepompen (0,9 GJ/woning) die van de gasbesparing en elektriciteitsproductie wordt afgetrokken.

Energiegebruik (gas, elektriciteit en warmte) per woning voor en na maatregelen (2023)

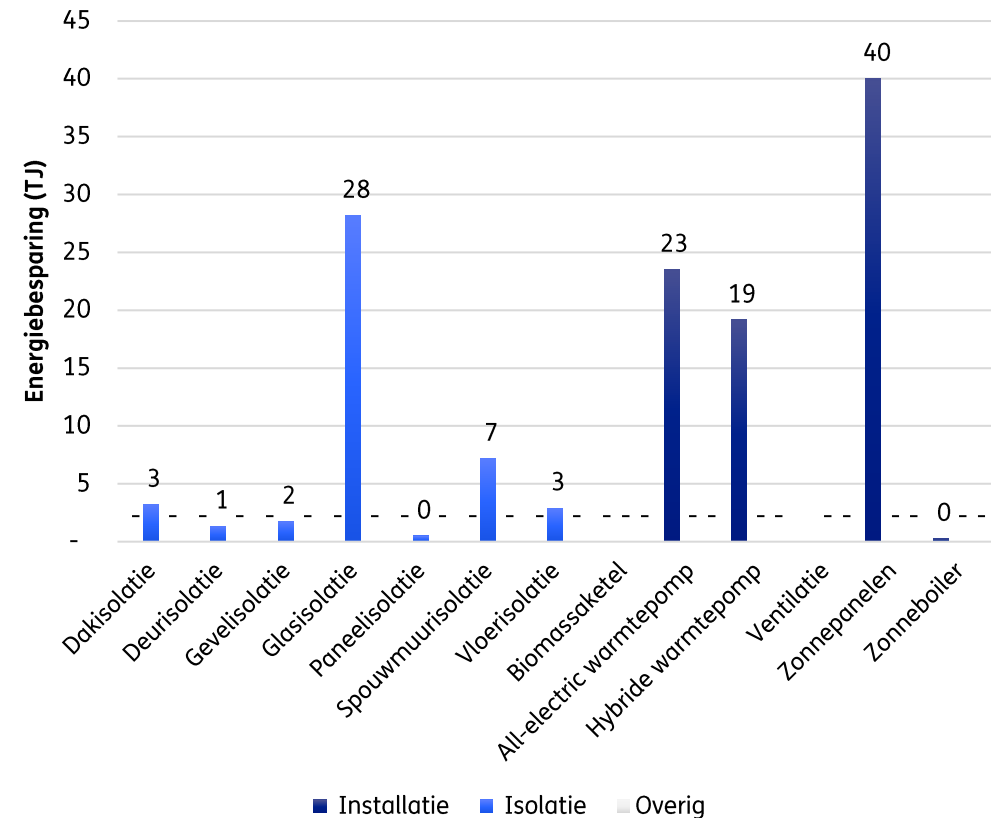
*Het betreft het energiegebruik van huishoudens in 2022.

Het gemiddelde energiegebruik van een woning vóór maatregelen ligt lager dan in de monitor van 2022 (54 GJ) en 2021 (50,3 GJ) waar het energiegebruik van 2021 is gebruikt.

Energiebesparing totaal (per maatregel)

- Door alle toegekende aanvragen samen wordt jaarlijks 0,14 PJ* bespaard door de maatregelen die met een lening van het Nationaal Warmtefonds zijn genomen.
- In totaal hebben deze maatregelen tot een jaarlijkse CO₂ reductie geleid van 8 kton*.

Totale energiebesparing per type maatregel (in TJ) (2023)

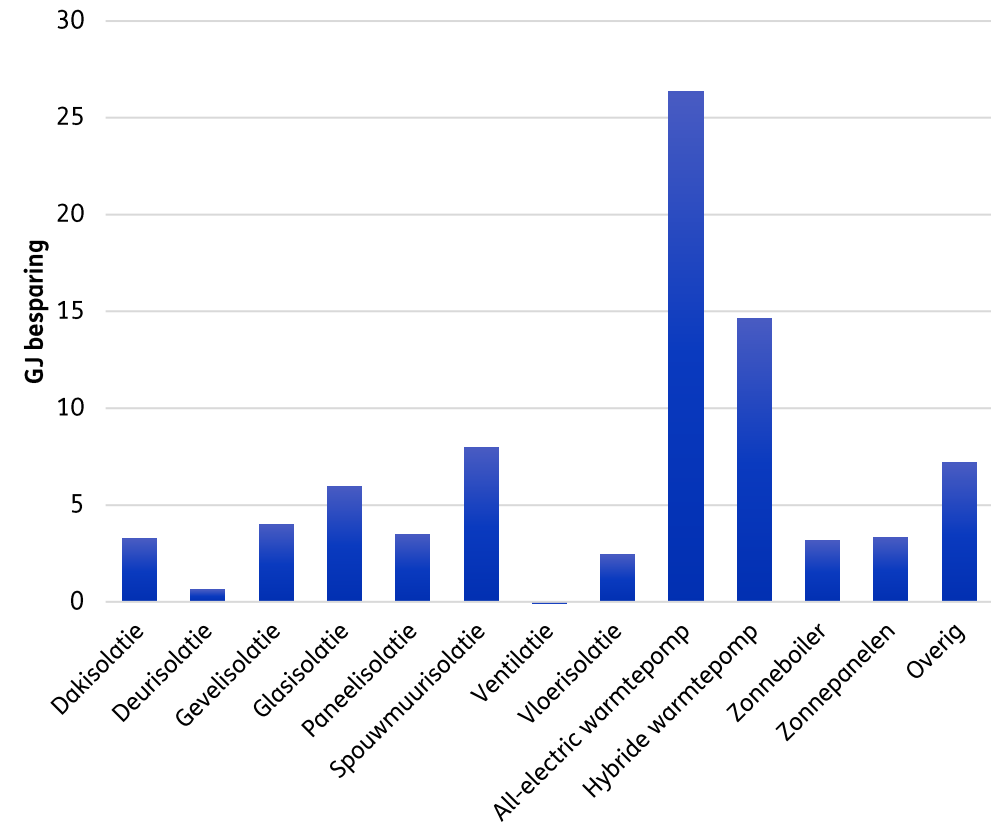
* Hierbij is geen rekening gehouden met een free-rider effect. De additionele besparing door de subsidieregeling kan daardoor lager uitvallen.

Energiebesparing gemiddeld per maatregel

- Dit is de gemiddelde besparing per woning waar de maatregel getroffen is. De besparing wordt bepaald door het oorspronkelijke energiegebruik, de hoeveelheid van een maatregel en het kengetal voor het percentage besparing of de besparing per eenheid. Meer informatie over de berekening van de energiebesparing kan worden gevonden in het achtergrondrapport.
- De besparing door (hybride) warmtepompen bestaat uit een besparing in gasverbruik van de cv-ketel waarvan het elektriciteitsgebruik door de warmtepomp is afgetrokken.
- De besparing door zonnepanelen is een inschatting van de gemiddelde jaarlijkse productie.

Gemiddelde energiebesparing per maatregel (in GJ) (2023)

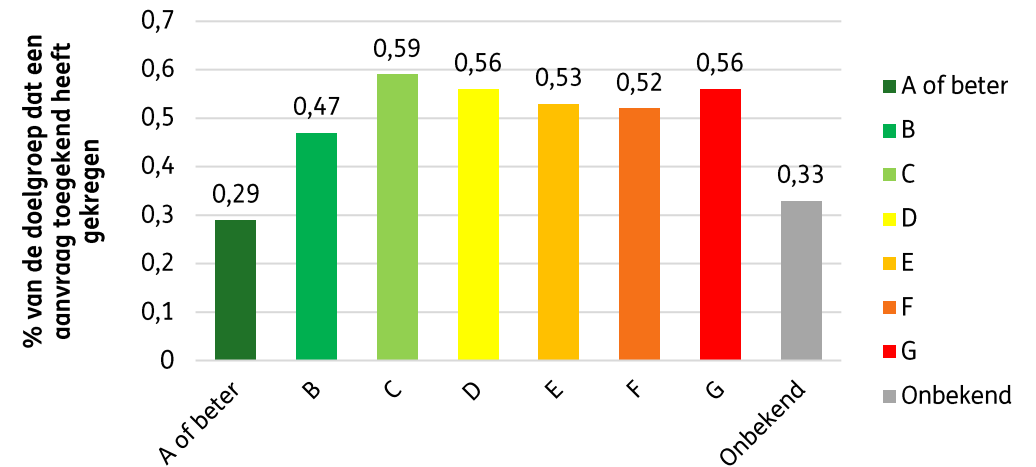
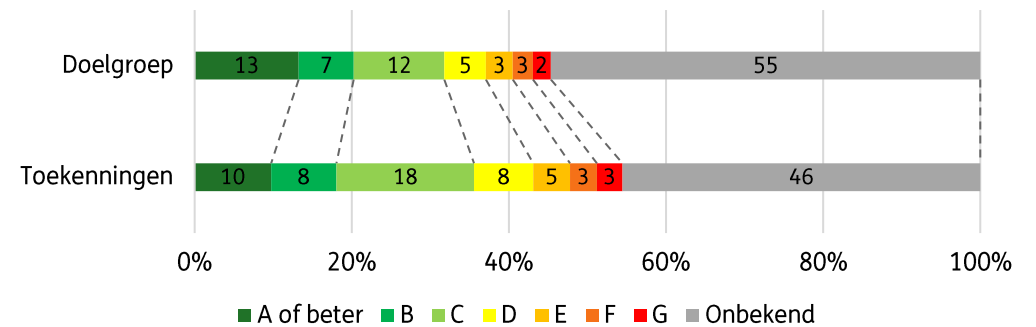
Inzicht naar energielabels*

*De peildatum voor de energielabels is 31 december 2022

Toegekende aanvragen en energielabel

- Voor 46% van de woningen waar een aanvraag aan is toegekend is geen energielabel geregistreerd.
- 10% van de toekenningen betrof een woning met een label A of beter. Dat is minder dan het aandeel woningen met een label A of beter (13%) in de doelgroep*.
- In absolute zin zijn de meeste aanvragen toegekend aan woningen met een label C, omdat die woningen vaak voorkomen.

Aandeel van de doelgroep dat bereikt is (2023)

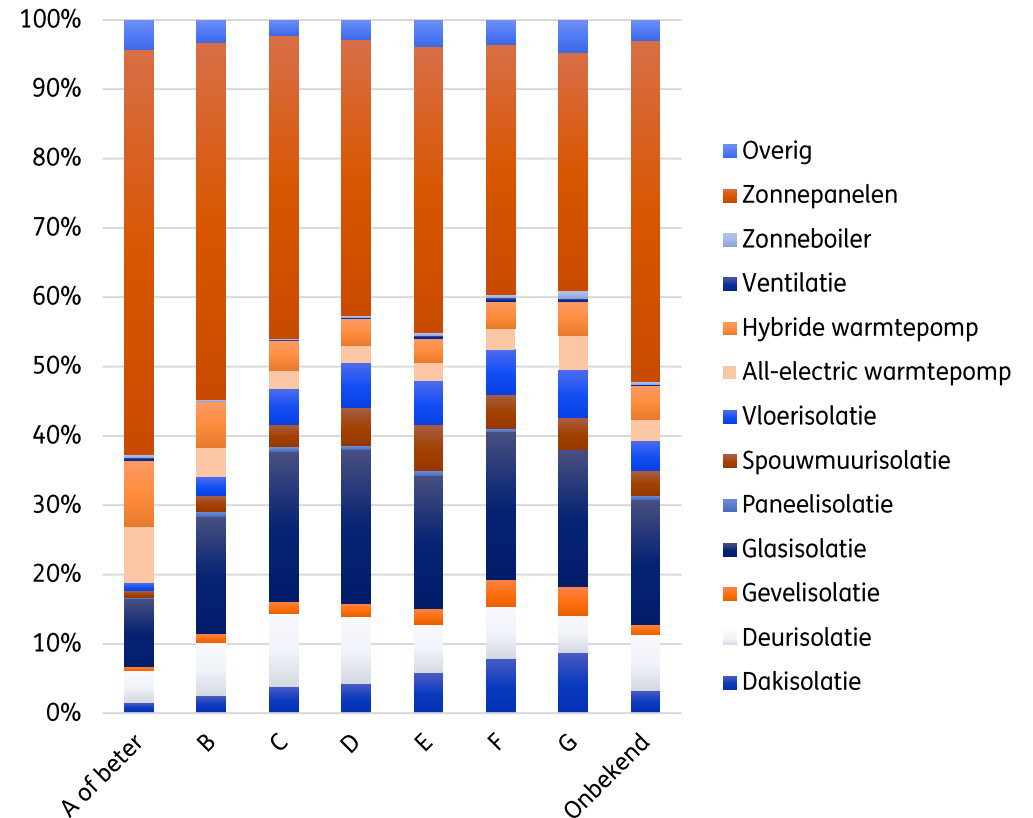

*De doelgroep is het aantal huishoudens dat in aanmerking komt voor de lening; alle bewoonde koopwoningen (inclusief meergezinswoningen)

Maatregelen en energielabel

- 77% van de maatregelen in een woning met label A of beter betreft een installatie, hoofdzakelijk zonnepanelen. Bij label G is het aandeel warmtepompen weer hoger dan de labels C-F.
- In de labels B-G betreffen ongeveer 20% van de maatregelen glasisolatie, bij label A of beter 10%.
- Hoe slechter het label, hoe relatief vaker voor dakisolatie wordt geleend.
- Gevelisolatie wordt relatief vaak gefinancierd in een F of G label woning.

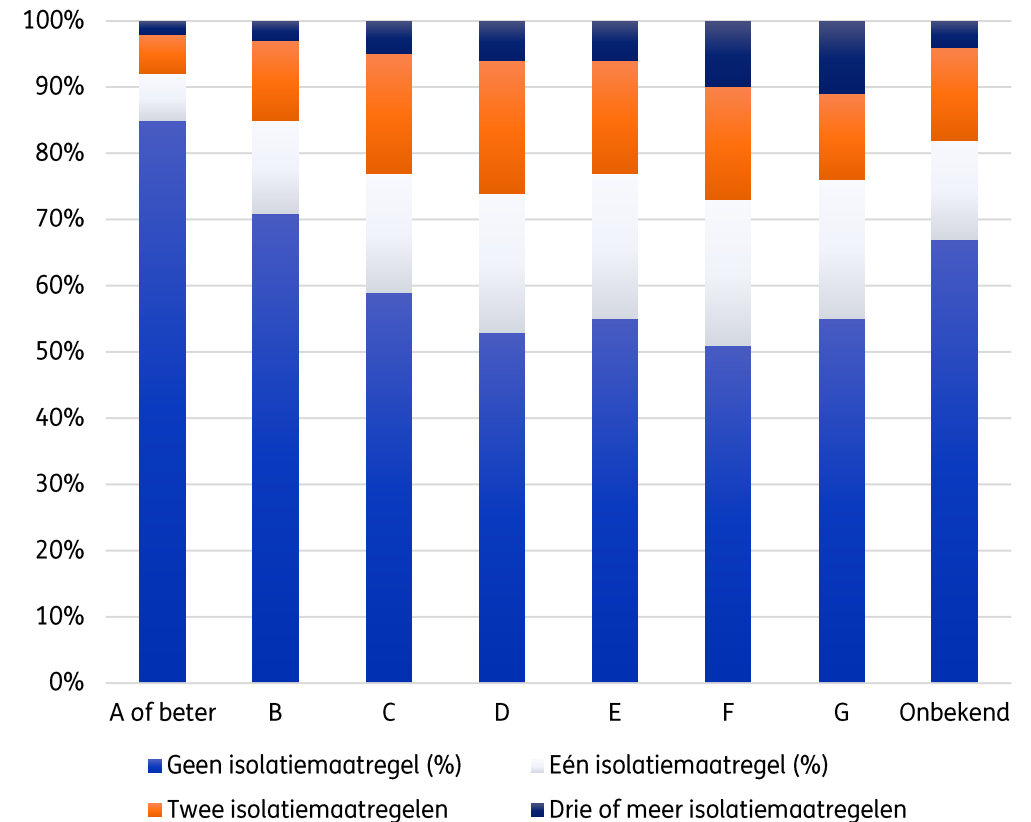
Toegepaste maatregelen verdeeld over energielabels (2023)

Aantal maatregelen en energielabel

- Hoe slechter het label, hoe vaker voor 3 of meer maatregelen in een woning een lening wordt verstrekt.

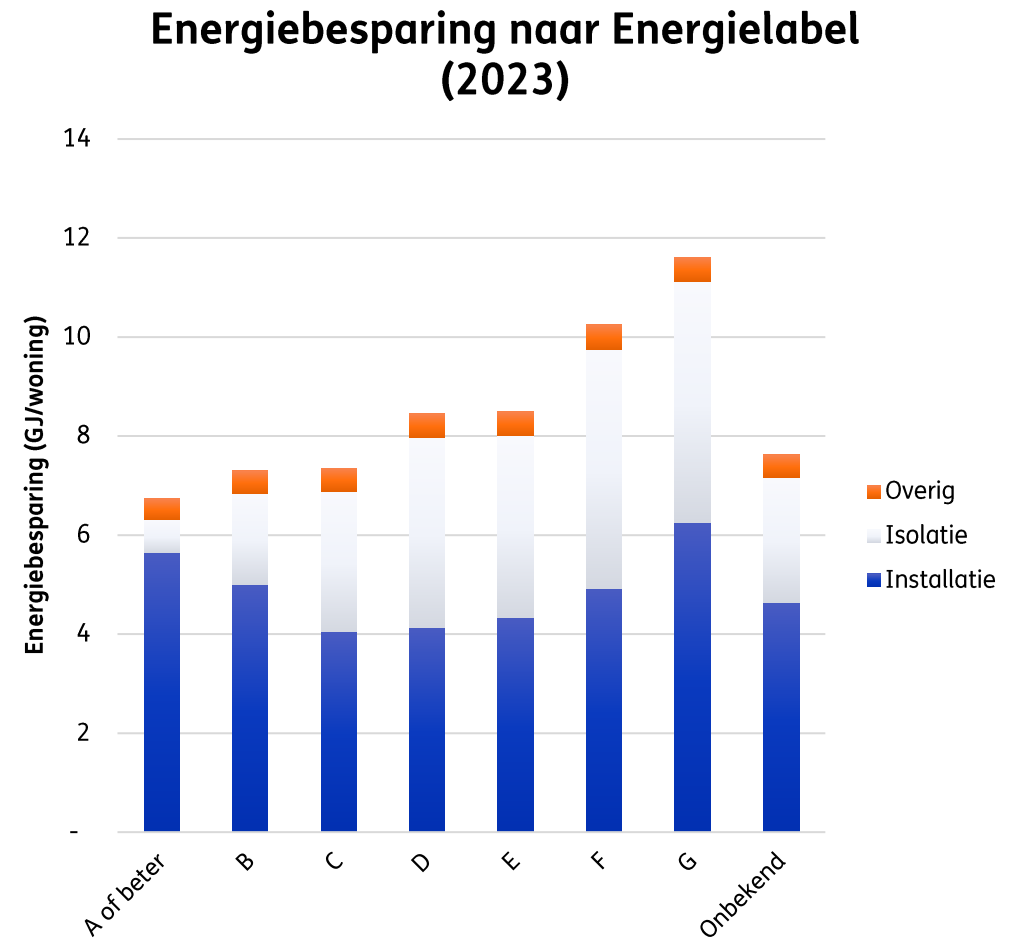
Aantal isolatiemaatregelen per energielabel (2023)

Energiebesparing en energielabel

- Voor de labels D-G is ongeveer evenveel besparing gerealiseerd door installaties dan door isolatiemaatregelen.

Tabel Energielabel

Maatregelen en aanvragen

	A of beter	B	C	D	E	F	G	Onbekend	Totaal
Dakisolatie	35	50	175	90	75	80	85	380	980
Deurisolatie	100	155	480	200	90	75	50	910	2.060
Gevelisolatie	15	25	80	40	30	40	40	170	435
Glasisolatie	215	340	985	460	245	215	190	2.055	4.710
Paneelisolatie	5	15	30	10	10	5		60	140
Spouwmuurisolatie	20	45	150	115	85	50	45	400	900
Vloerisolatie	25	55	235	135	80	65	65	505	1.175
All-electric warmtepomp	180	85	120	52	35	31	48	344	892
Hybride warmtepomp	210	135	190	78	45	39	47	556	1.308
Ventilatie	10		10	5	5	5	5	20	60
Zonneboiler	10	5	10	5	5	5	10	35	85
Zonnepanelen	1.290	1.035	1.985	825	530	365	330	5.595	11.960
Overig	95	65	105	60	50	35	45	345	800
Totaal	2.210	2.010	4.555	2.075	1.285	1.010	960	11.375	25.480

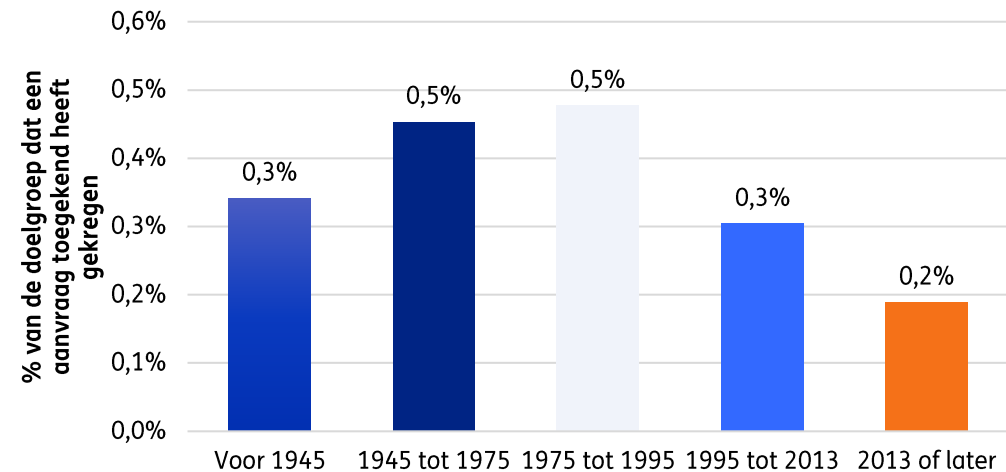
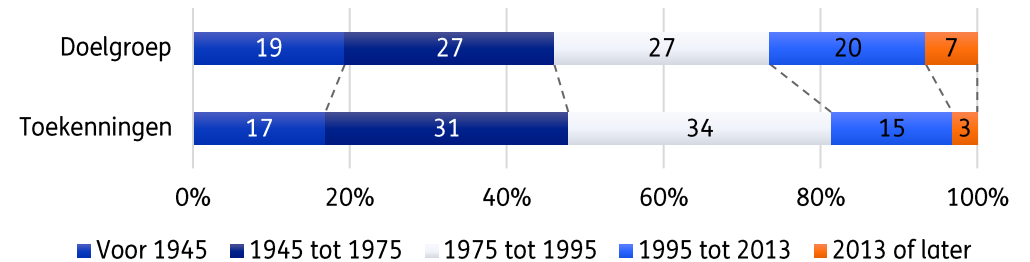
	A of beter	B	C	D	E	F	G	Onbekend	Totaal
Doelgroep	588.270	310.490	512.575	233.685	152.470	113.950	100.475	2.426.645	4.438.570
Toekenningen	1.690	1.445	3.040	1.310	810	595	565	7.905	17.360
Bereikte doelgroep (%)	0,3	0,5	0,6	0,6	0,5	0,5	0,6	0,3	0,4
Maatregelen per woning	1,3	1,4	1,5	1,6	1,6	1,7	1,7	1,4	1,5
Isolatiemaatregelen per woning	0,3	0,5	0,7	0,8	0,8	0,9	0,8	0,6	0,6
Besparing (GJ/woning)	6,7	7,3	7,4	8,5	8,5	10,2	11,6	7,6	7,8

Inzicht naar bouwjaarklasse

Toegekende aanvragen en bouwjaarklasse

- 65% van de toekenningen zijn voor woningen gebouwd tussen 1945 en 1995. Dat is meer dan het aandeel woningen in deze bouwjaarklassen (54%) in de doelgroep*.
- Relatief en absoluut gezien zijn de meeste aanvragen toegekend voor woningen gebouwd tussen 1975 en 1995.

Aandeel van de doelgroep dat bereikt is (2023)

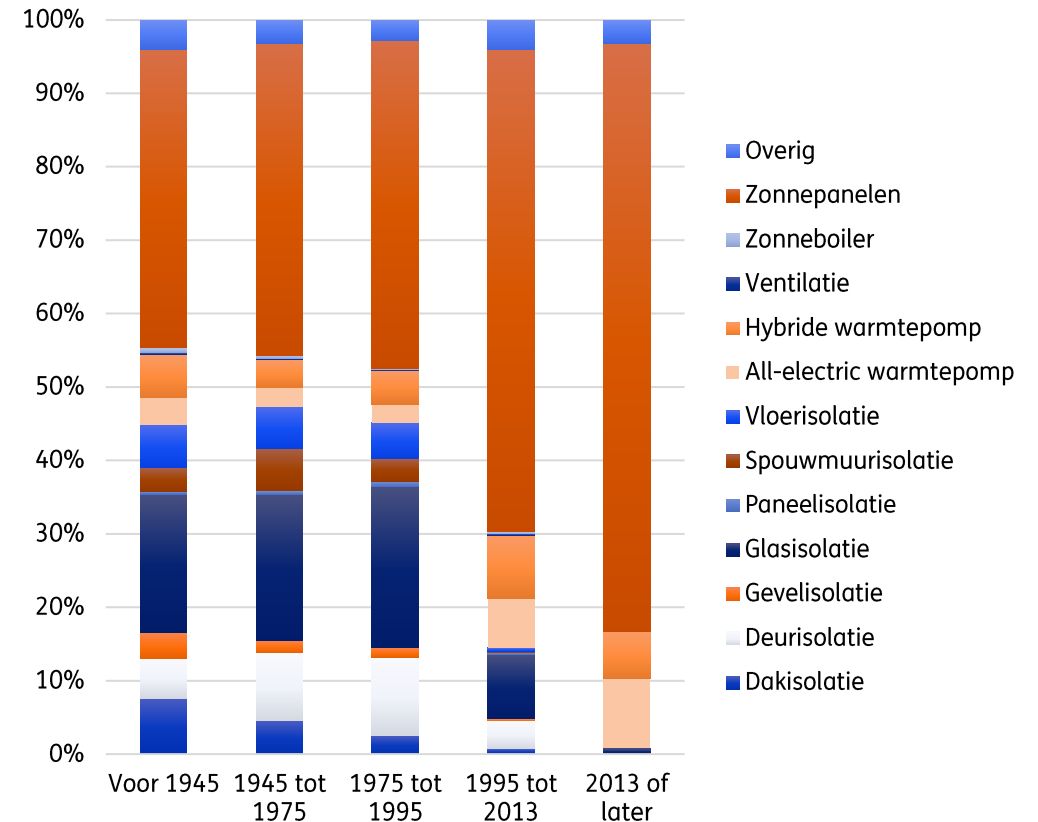

*De doelgroep is het aantal huishoudens dat in aanmerking komt voor de lening; alle bewoonde koopwoningen (inclusief meergezinswoningen)

Maatregelen en bouwjaarklasse

- Glasisolatie is de meest gefinancierde isolatiemaatregel in alle bouwjaarklassen.
- Het aandeel dakisolatie neemt toe bij oudere bouwjaarklassen.
- Gevelisolatie en spouwmuurisolatie wordt relatief veel gefinancierd in woningen gebouwd vóór 1945.

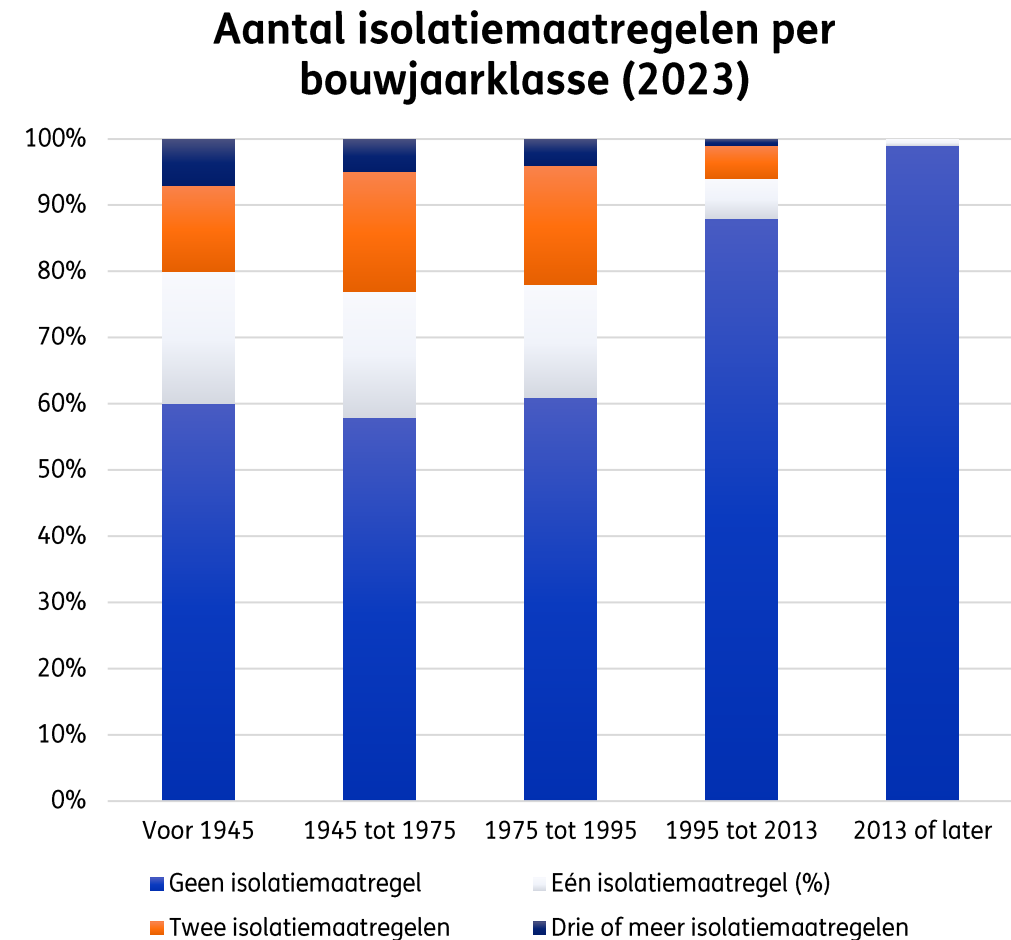
Toegepaste maatregelen verdeeld over bouwjaarklassen (2023)

Aantal maatregelen en bouwjaarklasse

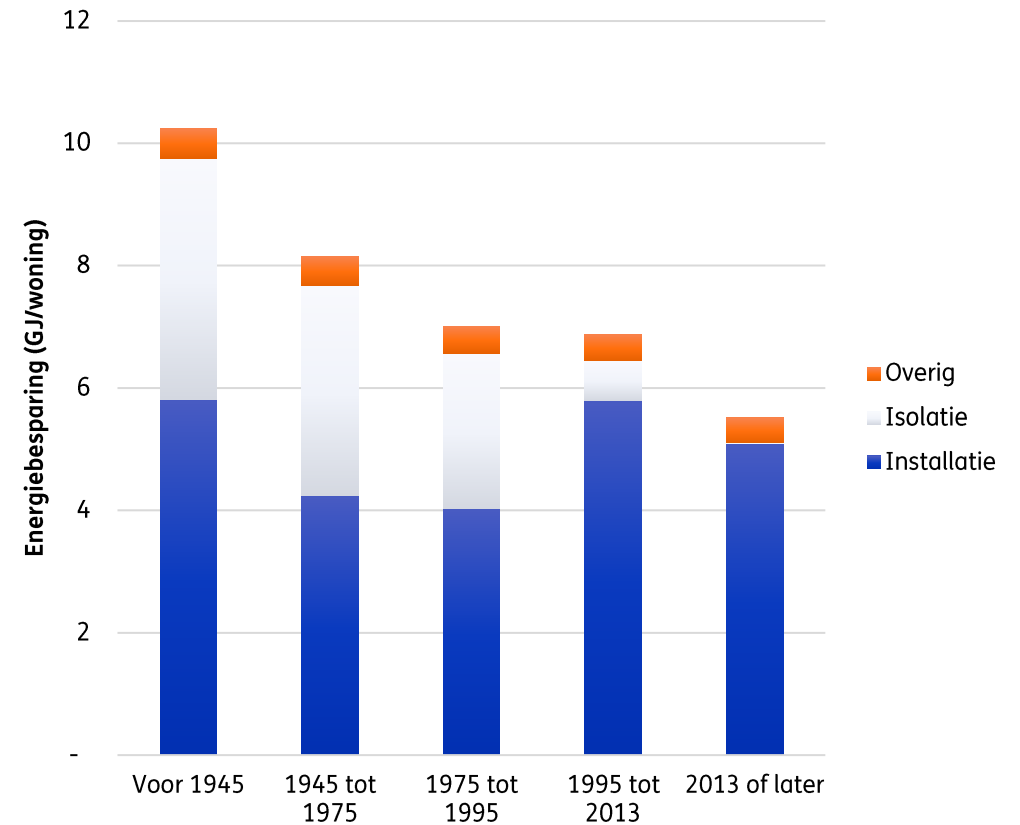
- Hoe ouder een woning hoe vaker een lening wordt verstrekt voor 3 isolatiemaatregelen.

Energiebesparing en bouwjaarklasse

- In alle bouwjaarklassen wordt de besparing grotendeeld gerealiseerd door installatiemaatregelen.

Energiebesparing naar Bouwjaarklasse (2023)

Tabel Bouwjaarklasse

Maatregelen en aanvragen						
	Voor 1945	1945 tot 1975	1975 tot 1995	1995 tot 2013	2013 of later	Totaal
Dakisolatie	355	380	220	25		980
Deurisolatie	250	765	925	125		2.060
Gevelisolatie	170	140	115	10		435
Glasisolatie	875	1.645	1.890	290	5	4.710
Paneelisolatie	20	40	70	10		140
Spouwmuurisolatie	150	480	265	5		900
Vloerisolatie	270	470	420	15		1.175
All-electric warmtepomp	171	211	224	224	60	892
Hybride warmtepomp	274	319	391	281	40	1.308
Ventilatie	15	15	15	10		60
Zonneboiler	30	30	15	10		85
Zonnepanelen	1.895	3.525	3.860	2.175	505	11.960
Overig	185	260	245	135	20	845
Totaal	4.660	8.280	8.655	3.315	630	25.540

	Voor 1945	1945 tot 1975	1975 tot 1995	1995 tot 2013	2013 of later	Totaal
Doelgroep	859.890	1.185.165	1.219.995	882.620	290.890	4.438.560
Toekenningen	2.935	5.375	5.820	2.685	550	17.365
Bereikte doelgroep (%)	0,3	0,5	0,5	0,3	0,2	0,4
Maatregelen per woning	1,6	1,5	1,5	1,2	1,2	1,5
Isolatiemaatregelen per woning	0,7	0,7	0,7	0,2	0,0	0,6
Besparing (GJ/ woning)	10,2	8,2	7,0	6,9	5,5	7,8

Inzicht naar gestandaardiseerd besteedbaar inkomen*

* Het gestandaardiseerd besteedbaar huishoudinkomen is het besteedbaar inkomen, gecorrigeerd voor de grootte en samenstelling van het huishouden ('koopkracht').

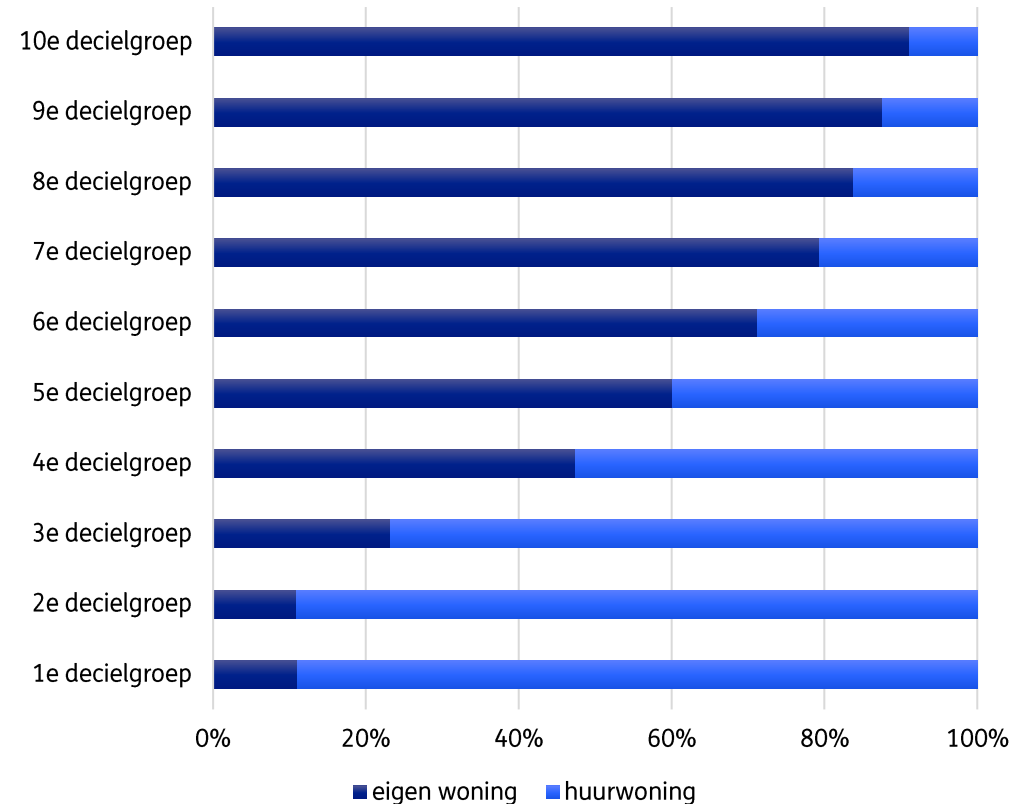
Voor deze monitor is gebruik gemaakt van de inkomensgegevens over 2022.

Zie een toelichting over inkomensbegrippen in de bijlage.

Gestandaardiseerd besteedbaar inkomen

- Het gestandaardiseerd besteedbaar inkomen is ingedeeld in decielgroepen. Elk deciel bestaat uit 10% van de Nederlandse huishoudens. Het 1^e deciel zijn de huishoudens met de laagste inkomens.
- De indeling in decielgroepen wordt bepaald op basis van alle huishoudens van Nederland. Omdat alleen eigenaar-bewoners een lening kunnen aanvragen* beschouwen we in deze monitor alleen huishoudens met een koopwoning.
- Huishoudens in lagere decielgroepen hebben minder vaak een koopwoning dan huishoudens met een hoog inkomen, zie de grafiek hiernaast.
- Doordat de 'doelgroep' in deze monitor alleen uit koopwoningen bestaat, is de verdeling over de decielen in deze monitor niet meer gelijk en bevinden zich veel minder woningen in de lage decielgroepen, zie 'Doelgroep' in de tabellen.

Eigendom woning naar besteedbaar inkomen

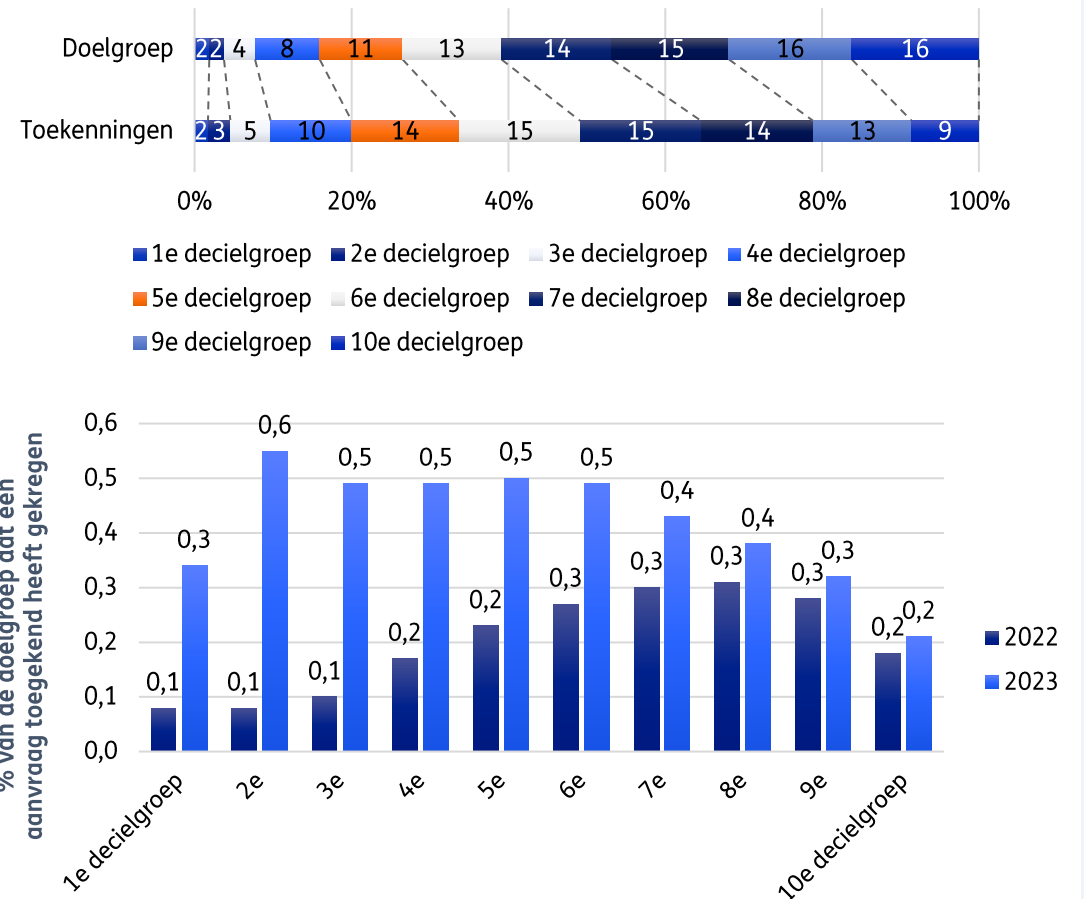

* Voor verhuurders en huurders zijn andere instrumenten beschikbaar.

Toegekende aanvragen naar besteedbaar inkomen

- Voor de 8^e, 9^e en 10^e decielgroep is het aandeel toekenningen minder dan het aandeel van de inkomensklassen over de doelgroep*.
- In de 2^e decielgroep is het hoogste percentage van de doelgroep bereikt. In 2021 en 2022 waren juist hoge inkomens oververtegenwoordigd. Deze verschuiving is het gevolg van sterk verbeterde leenvoorwaarden voor mensen met een laag of middeninkomen.
- In de laagste inkomensdeciël zijn in verhouding wel minder aanvragen toegekend. Dit kan ook komen omdat in het 1^e deciel huishoudens voorkomen zonder inkomen, maar met een hoog vermogen.

Aandeel van de doelgroep dat bereikt is (2023)

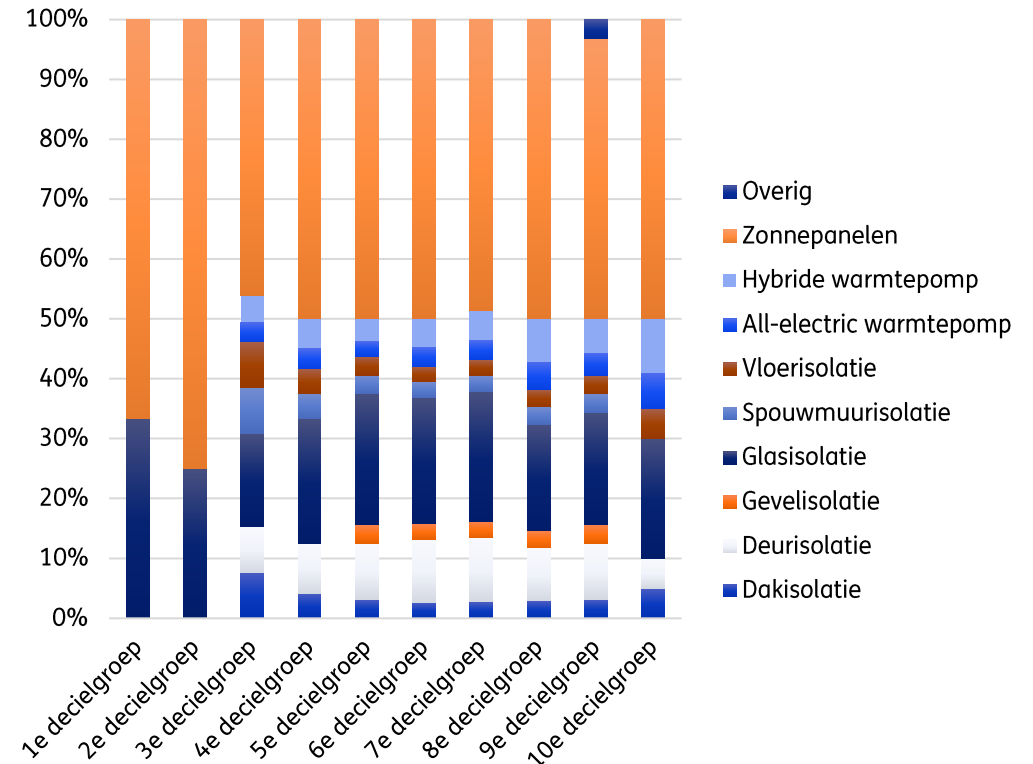

*De doelgroep is het aantal huishoudens dat in aanmerking komt voor de lening; alle bewoonde koopwoningen (inclusief meergezinswoningen)

Maatregelen en besteedbaar inkomen

- Er zijn relatief weinig aanvragen toegekend in de 1e (300) en 2e (400) decielgroep. Vanwege privacy mogen groepen met aantallen kleiner dan 100 niet weergegeven worden, waardoor mogelijk typen maatregelen ontbreken in dit overzicht en het beeld vertekend wordt.
- In de 3^e t/m de 10^e decielgroep betreft ongeveer 50% van de maatregelen zonnepanelen.
- Spouwmuur- en vloerisolatie maakt een relatief groot aandeel uit van de toekenningen in de 3e decielgroep ten opzichte van andere decielgroepen.
- Bij hogere decielgroepen zijn (hybride) warmtepompen populairder.

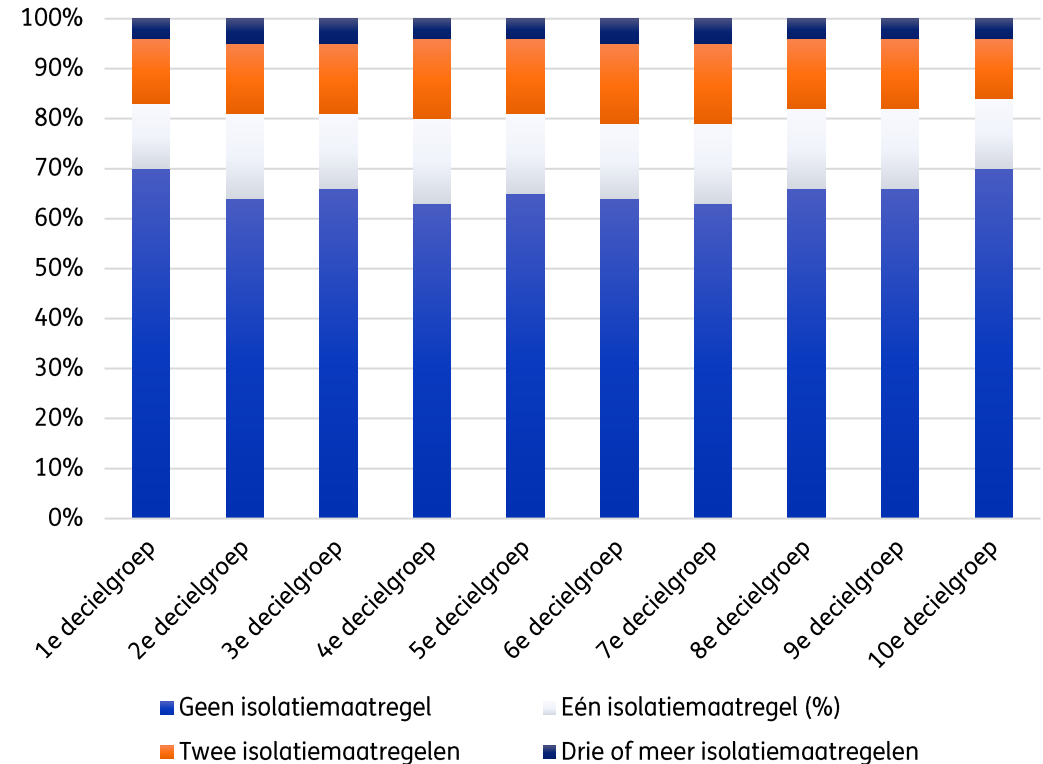
Toegepaste maatregelen verdeeld over gestandaardiseerd besteedbaar huishoudinkomen (2023)

Aantal maatregelen en besteedbaar inkomen

- Verschillen tussen inkomensgroepen zijn klein.

Aantal isolatiemaatregelen naar besteedbaar inkomen (2023)

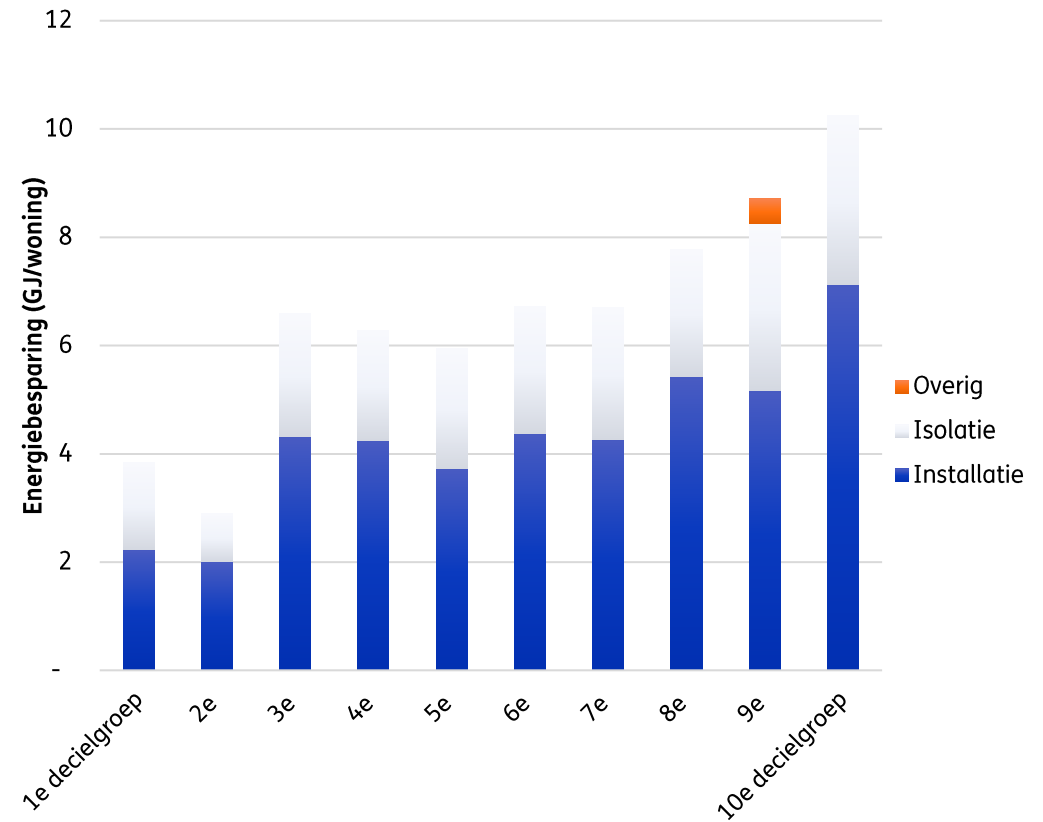

Energiebesparing besteedbaar inkomen

- In elke decielgroep wordt de besparing grotendeels gerealiseerd door installatiemaatregelen.

Energiebesparing naar besteedbaar inkomen (2023)

Tabel gestandaardiseerd besteedbaar huishoudinkomen

Maatregelen en aanvragen											
	1e decielgroep	2e	3e	4e	5e	6e	7e	8e	9e	10e decielgroep	Totaal
Dakisolatie			100	100	100	100	100	100	100	100	980
Deurisolatie			100	200	300	400	400	300	300	100	2.060
Gevelisolatie					100	100	100	100	100		435
Glasisolatie	100	100	200	500	700	800	800	600	600	400	4.710
Spouwmuurisolatie			100	100	100	100	100	100	100		900
Vloerisolatie			100	100	100	100	100	100	100	100	1.175
All-electric warmtepomp			43	84	82	123	121	159	121	120	892
Hybride warmtepomp			57	116	118	177	179	241	179	180	1.308
Zonnepanelen	200	300	600	1.200	1.600	1.900	1.800	1.700	1.500	1.000	11.960
Overig									100		830
Totaal	300	400	1.300	2.400	3.200	3.800	3.700	3.400	3.200	2.000	25.250

	1e decielgroep	2e	3e	4e	5e	6e	7e	8e	9e	10e decielgroep	Totaal
Doelgroep	82.500	83.100	176.000	365.100	469.100	559.300	625.300	662.300	694.300	719.400	4.436.400
Toekenningen	300	500	900	1.800	2.400	2.700	2.700	2.500	2.200	1.500	17.500
Bereikte doelgroep (%)	0,3	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,3	0,2	0,4
Maatregelen per woning	1,4	1,5	1,4	1,5	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Isolatiemaatregelen per woning	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,6
Besparing (GJ/woning)	3,8	2,9	6,6	6,3	5,9	6,7	6,7	7,8	8,7	10,2	7,8

Nb. Vanwege vertrouwelijkheid geeft CBS geen data over aantallen individuele maatregelen als er te weinig respondenten (<100) deel uit maken van een doorsnede.

Inzicht naar verzamelinkomen*

*Het verzamelinkomen (of 'belastbaar huishoudensinkomen') is het totale bedrag van het bruto-inkomen uit werk, het inkomen uit aanmerkelijk belang en het belastbaar inkomen uit vermogen van alle huishoudensleden (behalve kinderen) en vormt de basis voor de loonheffing en inkomstenbelasting.

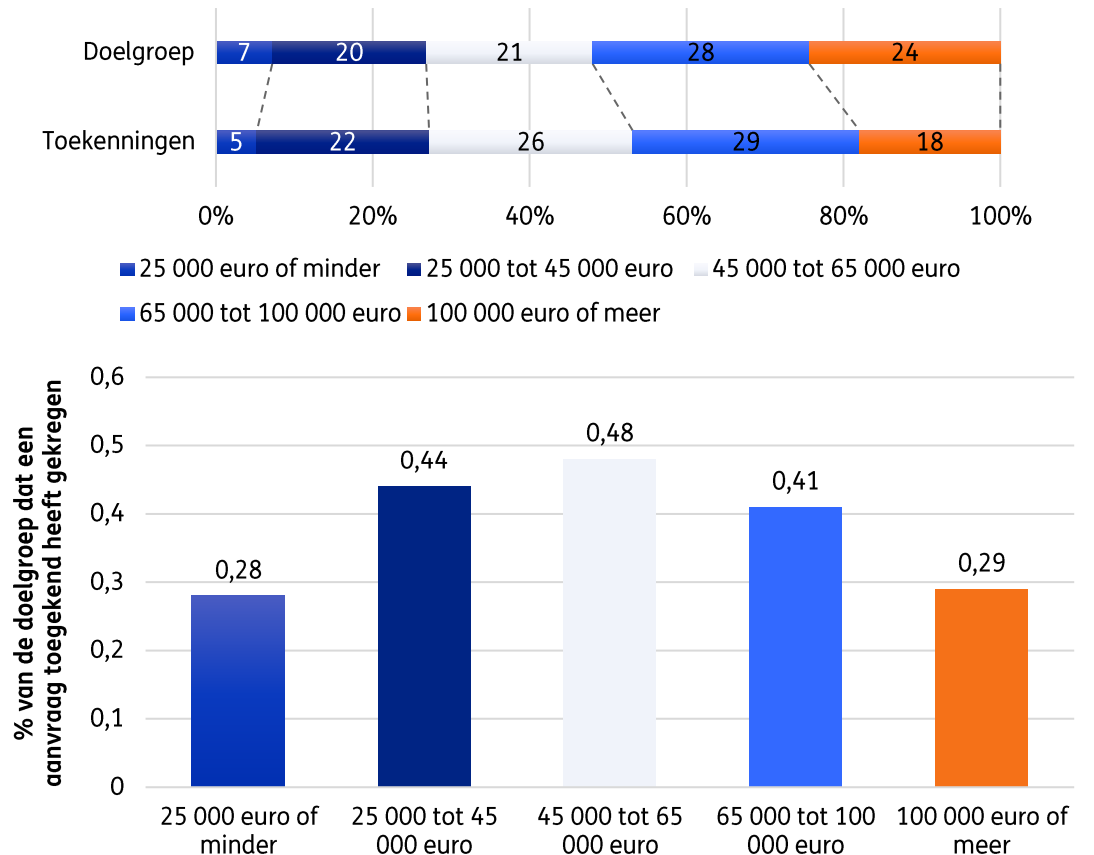
Er is gebruik gemaakt van de inkomensgegevens over 2022.

Zie een toelichting over inkomensbegrippen in de bijlage.

Toegekende aanvragen naar verzamelinkomen

- In de hoogste en laagste inkomensklasse is het aandeel toekenningen minder dan het aandeel van die inkomensklassen in de doelgroep*.
- De hoogste en laagst inkomens klasse vragen relatief minder vaak een lening aan. Voor de categorie met een inkomen onder de 25.000 kan dit er ook aan liggen dat deze huishoudens vaker in appartementen wonen met een VvE die in deze resultaten niet worden meegenomen.

Aandeel van de doelgroep dat bereikt is (2023)

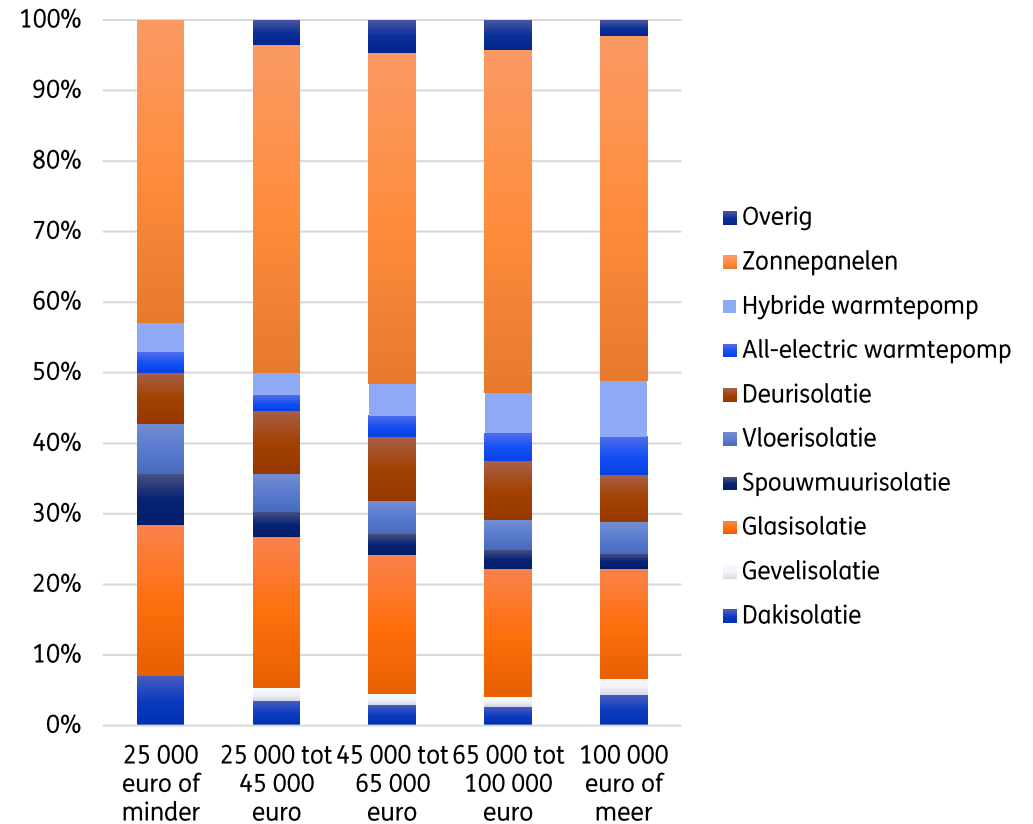

*De doelgroep is het aantal huishoudens dat in aanmerking komt voor de subsidie of lening: alle bewoonde koopwoningen (inclusief meergezinswoningen)

Maatregelen en verzamelinkomen

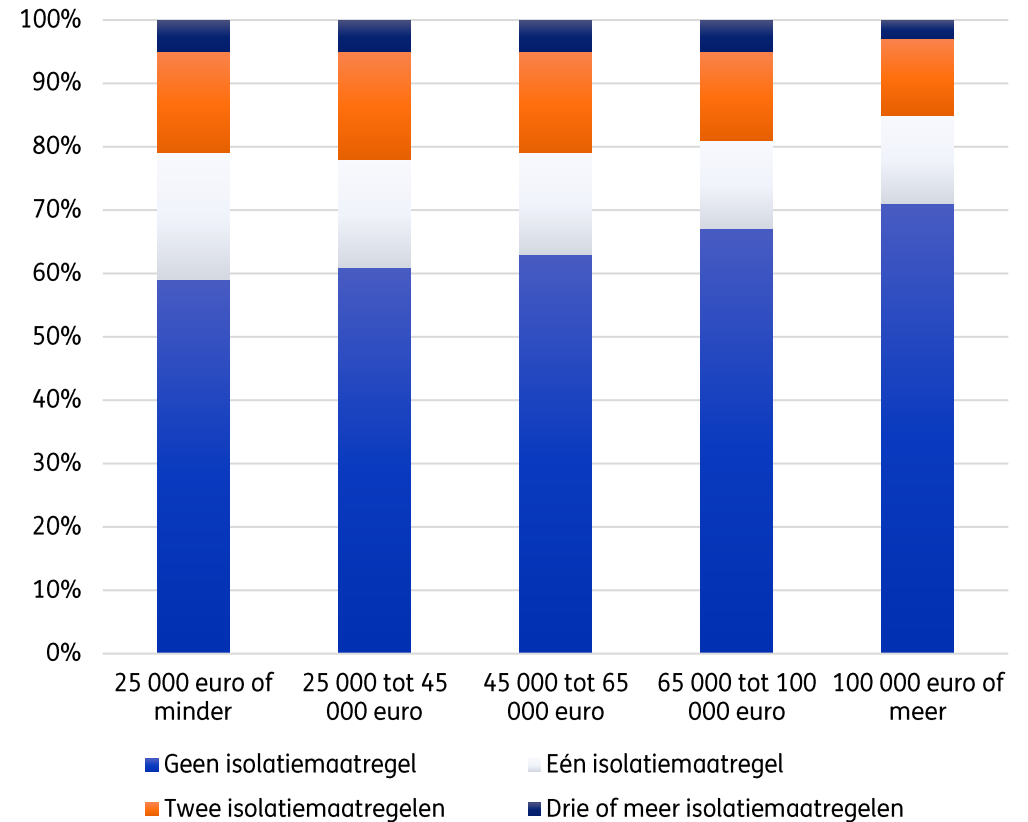
- Glasisolatie is de isolatiemaatregel waarvoor het vaakste een lening wordt verstrekt. Hoe hoger het verzamelinkomen, hoe kleiner het aandeel glasisolatie op het totaal.
- Voor warmtepompen wordt vaker bij hogere inkomens een lening aangevraagd dan bij lagere inkomens.

Toegepaste maatregelen naar verzamelinkomen (2023)

Aantal maatregelen en verzamelinkomen

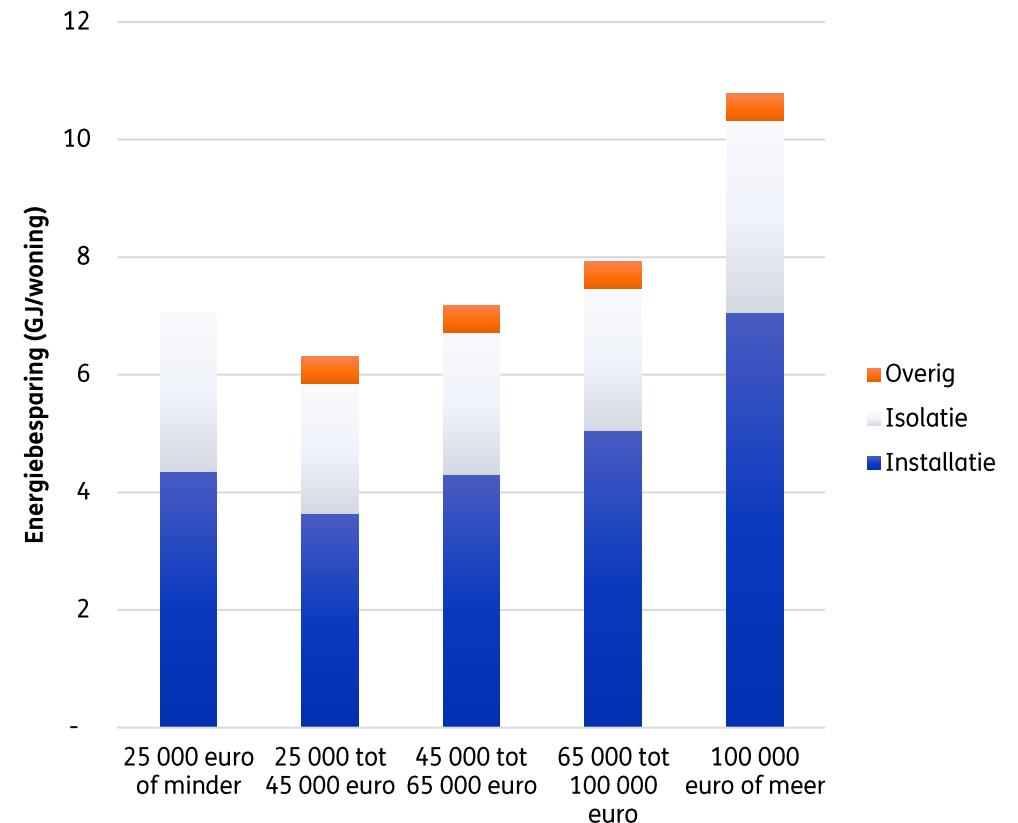
Aantal isolatiemaatregelen naar verzamelinkomen (2023)

Energiebesparing en verzamelinkomen

- In alle inkomensklassen wordt het merendeel van de besparing gerealiseerd door installatiemaatregelen.

Energiebesparing naar verzamelinkomen (2023)

Tabel Verzamelinkomen

Maatregelen en aanvragen						
	25 000 euro of minder	25 000 tot 45 000 euro	45 000 tot 65 000 euro	65 000 tot 100 000 euro	100 000 euro of meer	Totaal
Dakisolatie	100	200	200	200	200	980
Deurisolatie	100	500	600	600	300	2.060
Gevelisolatie		100	100	100	100	435
Glasisolatie	300	1.200	1.300	1.300	700	4.710
Spouwmuurisolatie	100	200	200	200	100	900
Vloerisolatie	100	300	300	300	200	1.175
All-electric warmtepomp	41	122	199	285	244	892
Hybride warmtepomp	59	178	301	415	356	1.308
Zonnepanelen	600	2.600	3.100	3.500	2.200	11.960
Overig		200	300	300	100	830
Totaal	1.400	5.600	6.600	7.200	4.500	25.250

	25 000 euro of minder	25 000 tot 45 000 euro	45 000 tot 65 000 euro	65 000 tot 100 000 euro	100 000 euro of meer	Totaal
Doelgroep	318.100	871.800	941.300	1.225.400	1.079.700	4.436.300
Toekenningen	900	3.800	4.500	5.000	3.100	17.300
Bereikte doelgroep (%)	0,3	0,4	0,5	0,4	0,3	0,4
Maatregelen per woning	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Isolatiemaatregelen per woning	0,7	0,7	0,6	0,6	0,5	0,6
Besparing (GJ/woning)	7,0	6,3	7,2	7,9	10,8	7,8

Nb. Vanwege vertrouwelijkheid geeft CBS geen data over aantallen individuele maatregelen als er te weinig respondenten (<100) deel uit maken van een doorsnede.

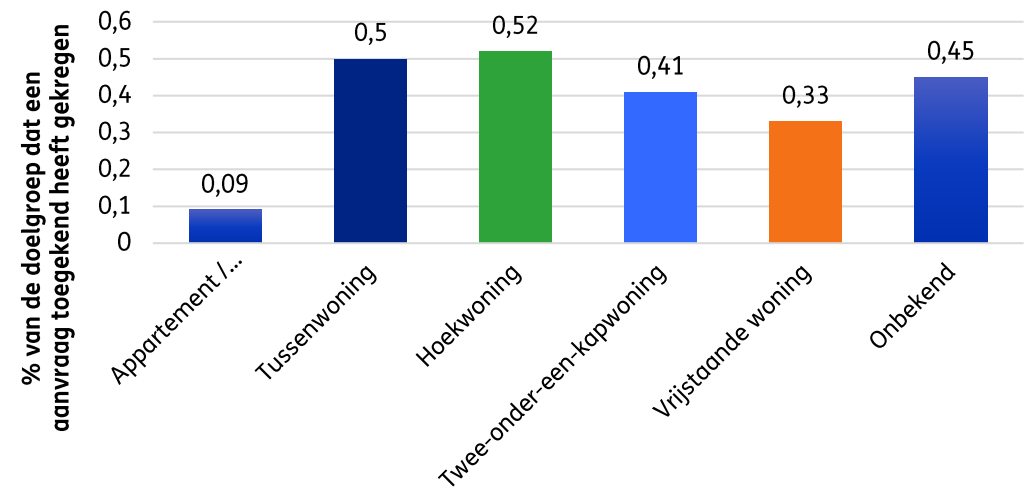
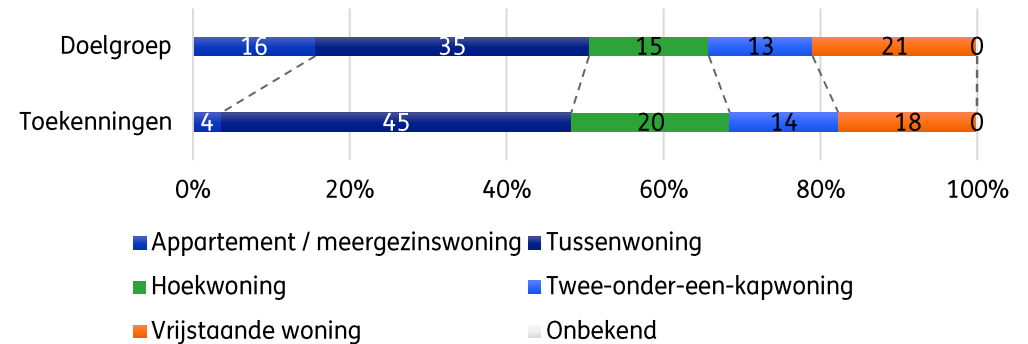

Inzicht naar woningtype

Toegekende aanvragen en woningtype

- 18% van de toekenningen betreft een vrijstaande woning. Dat is minder dan het aandeel van vrijstaande woningen (21%) in de doelgroep*. Voor andere woningtypen geldt dat het aandeel toekenningen hoger is dan het aandeel in de doelgroep (met uitzondering van appartementen*).

Aandeel van de doelgroep dat bereikt is (2023)

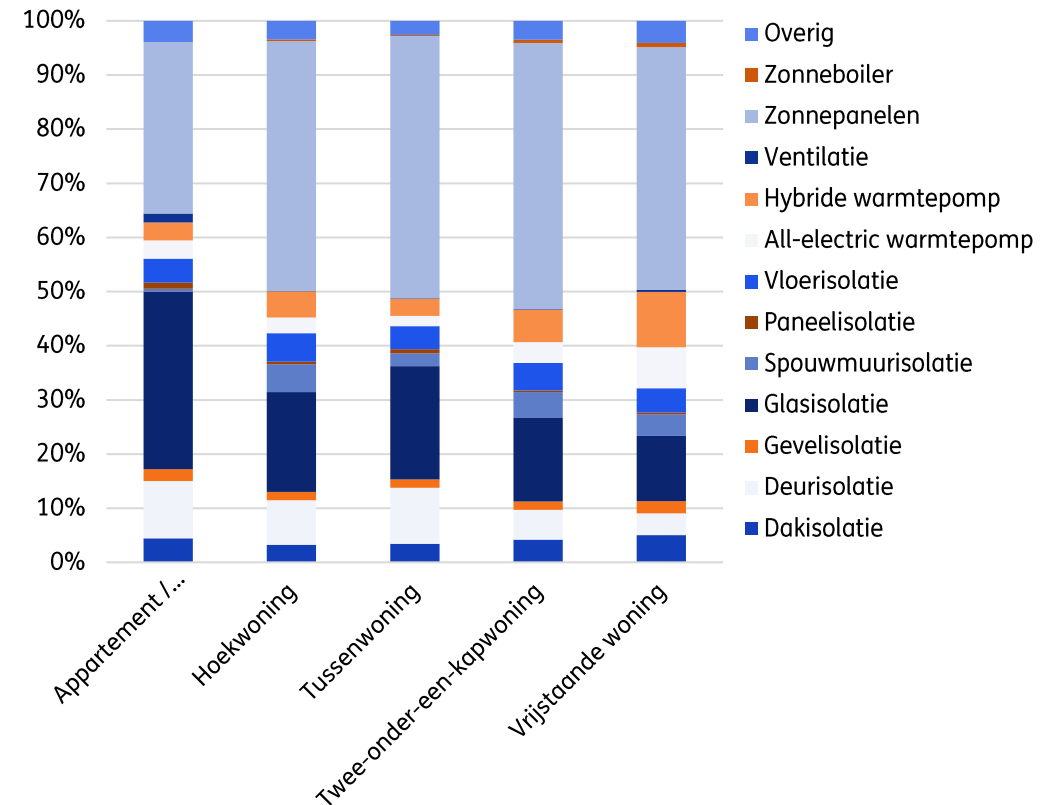
* De doelgroep is het aantal huishoudens dat in aanmerking komt voor de lening: alle bewoonde koopwoningen (inclusief meergezinswoningen)

* Appartementseigenaren maken veel minder vaak individueel gebruik van het Warmtefonds. Dit is omdat veel maatregelen door de VvE worden toegepast en in deze monitor worden alleen individuele woningeigenaren geanalyseerd.

Maatregelen en woningtypen

- In alle woningtypen (behalve appartementen) worden zonnepanelen het vaakst gefinancierd.
- Warmtepompen hebben in vrijstaande woningen een groter aandeel in de toekenningen dan bij andere woningtypen.

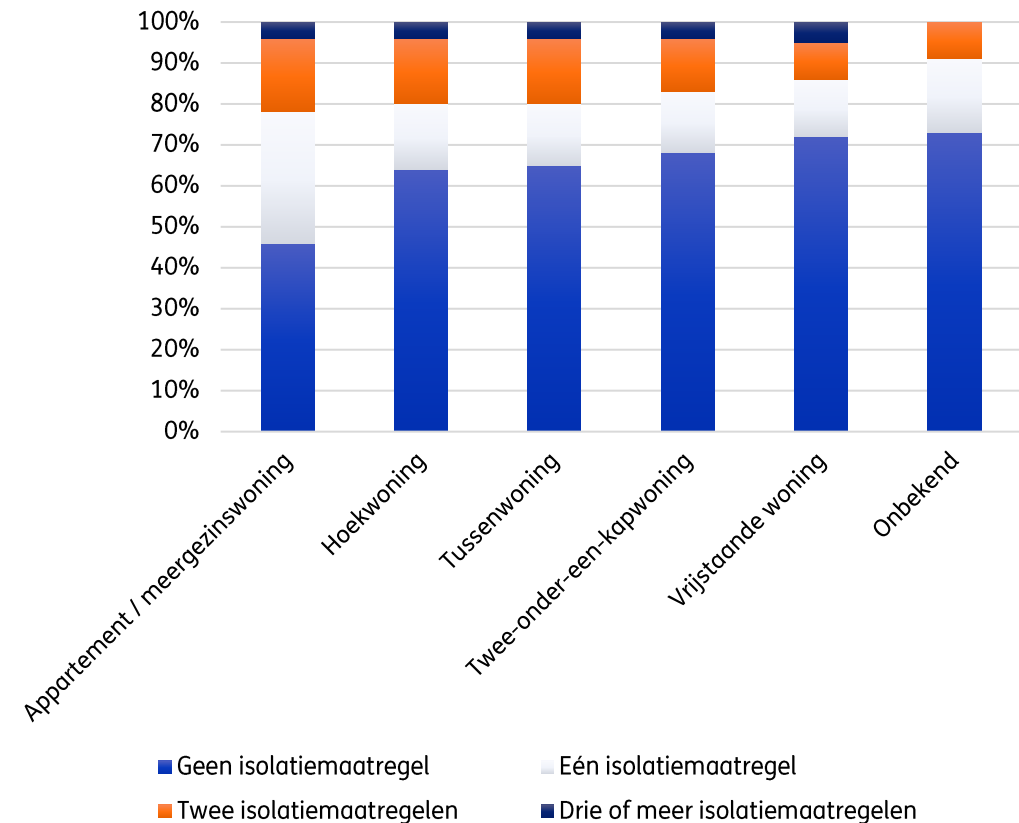
Toegepaste maatregelen naar woningtype (2023)

Aantal maatregelen en woningtypen

- Verschillen tussen eengezinswoningen zijn klein.

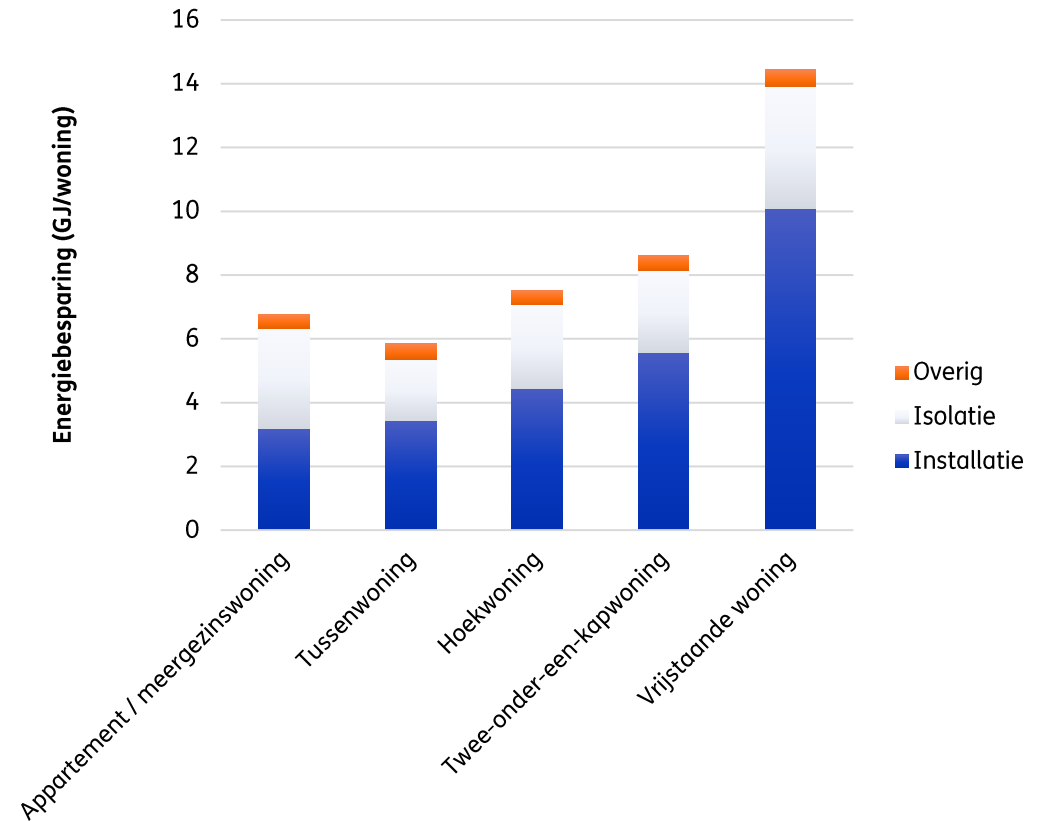
Aantal isolatiemaatregelen naar woningtype (2023)

Energiebesparing en woningtype

- Bij alle woningtypen komt de besparing voor meer dan de helft door installatiemaatregelen. Zonnepanelen spelen hier bij alle woningtypen een belangrijke rol in. Bij vrijstaande woningen vormen (hybride) warmtepompen ook een belangrijk aandeel in de installaties.

Energiebesparing naar woningtype (2023)

Tabel woningtypen

Maatregelen en aanvragen							
	Appartement / meergezinswoning	Tussenwoning	Hoekwoning	Twee-onder-een-kapwoning	Vrijstaande woning	Onbekend	Totaal
Dakisolatie	40	385	170	150	235		980
Deurisolatie	95	1.155	430	195	185		2.060
Gevelisolatie	20	175	80	55	105		435
Glasisolatie	295	2.340	965	550	560		4.710
Paneelisolatie	10	85	25	10	15		140
Spouwmuurisolatie	5	265	270	170	185		900
Vloerisolatie	40	475	275	180	210		1.175
Ventilatie	15	15	5	5	20		60
All-electric warmtepomp	30	212	153	137	350		892
Hybride warmtepomp	30	348	252	213	475		1.308
Zonneboiler		15	15	20	35		85
Zonnepanelen	285	5.420	2.415	1.750	2.080	10	11.960
Overig	35	295	180	125	190		830
Totaal	900	11.185	5.235	3.560	4.645	10	25.535

	Appartement / meergezinswoning	Tussenwoning	Hoekwoning	Twee-onder-een-kapwoning	Vrijstaande woning	Onbekend	Totaal
Doelgroep	692.795	1.549.815	676.765	587.250	929.470	2.470	4.438.565
Toekenningen	625	7.745	3.515	2.400	3.065	10	17.360
Bereikte doelgroep (%)	0,1	0,5	0,5	0,4	0,3	0,5	0,4
Maatregelen per woning	1,5	1,4	1,5	1,5	1,5	1,3	1,5
Isolatiemaatregelen per woning	0,8	0,6	0,6	0,5	0,5	0,4	0,6
Besparing (GJ/woning)	6,8	5,8	7,5	8,6	14,4	3,3	7,8

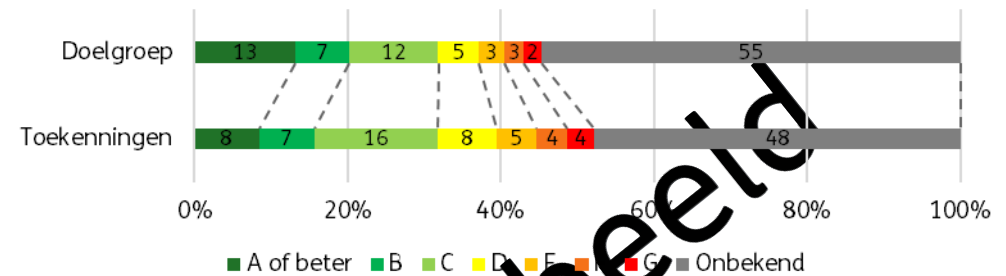
Bijlagen

Leeswijzer Grafiek 'Toegekende aanvragen'

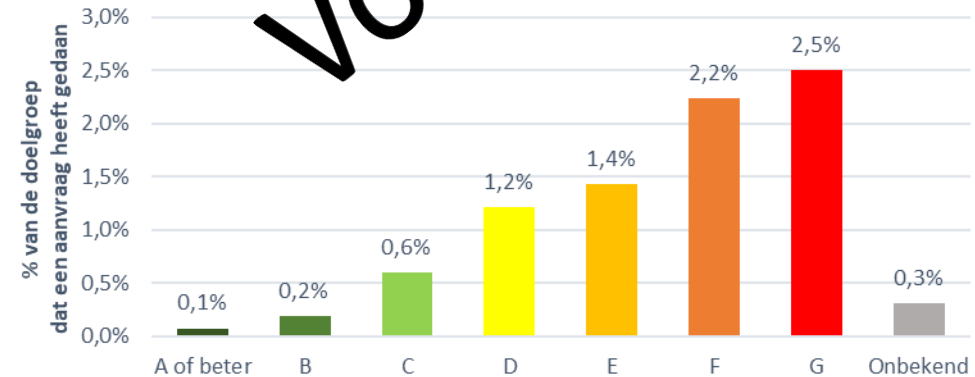
- A. De bovenste balk geeft de verdeling van categorieën (in dit geval energielabel) over de doelgroep* weer, de onderste balk de verdeling van de toegekende aanvragen over deze categorieën. De aantallen achter de bovenste en onderste balk zijn dus niet gelijk. Een vergelijking tussen beide balken geeft weer welke categorieën bij de toegekende aanvragen relatief meer (alles vanaf label C t/m G) of minder (label A of beter) voorkomen.
- B. De onderste grafiek geeft weer welk deel van de doelgroep een toegekende aanvraag heeft gedaan met onderscheid naar categorieën. In dit voorbeeld is te zien dat voor 2,5% van de woningen met een label G een toegekende aanvraag is gedaan voor een subsidie of lening. Dat is relatief vaker dan voor woningen met een ander energielabel.

Grafiek A

Aandeel van de doelgroep dat bereikt is
(2023)

Grafiek B

*De doelgroep is het aantal huishoudens dat in aanmerking komt voor de subsidie of lening: alle bewoonde koopwoningen (inclusief meergezinswoningen)

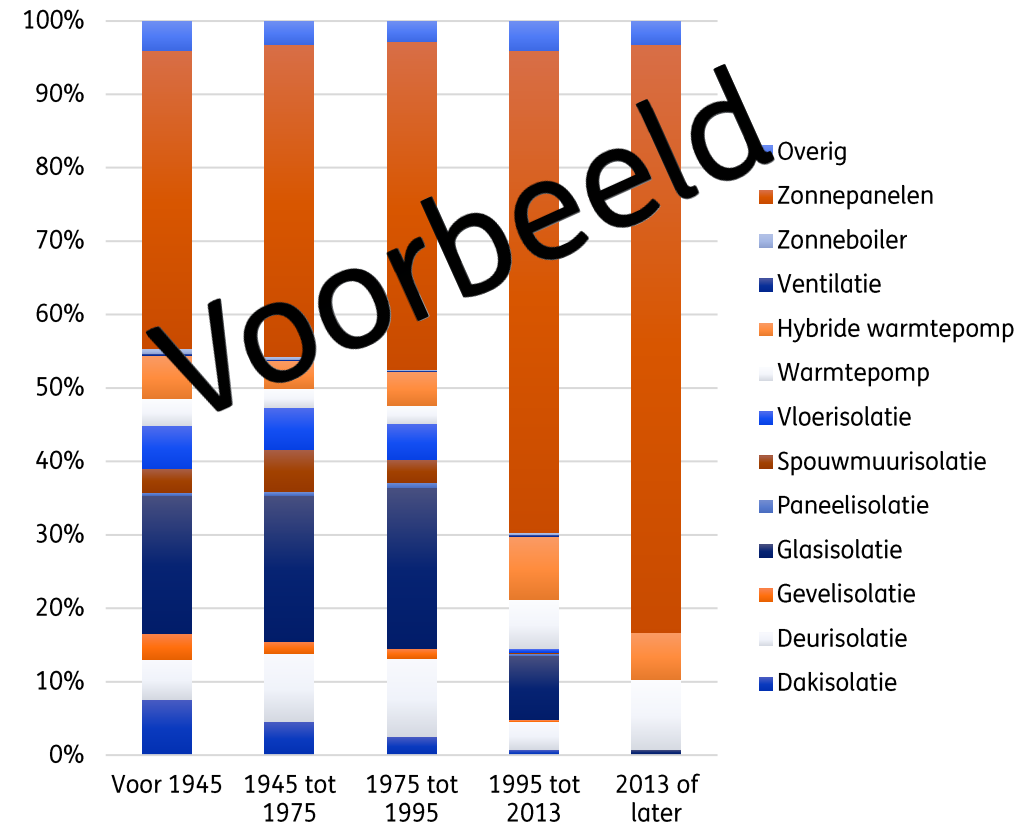

Leeswijzer

Grafiek 'Maatregelen'

- In deze figuur staat elke staaf voor een categorie (in dit geval bouwjaarklasse) en geven de kleuren de typen maatregelen weer.
- Zo is te zien of een bepaalde maatregel vaker of minder vaak wordt toegepast in een bepaalde categorie.
- Het voorbeeld hiernaast geeft bijvoorbeeld weer dat in woningen gebouwd na 2013 vooral (hybride) warmtepompen worden aangevraagd.

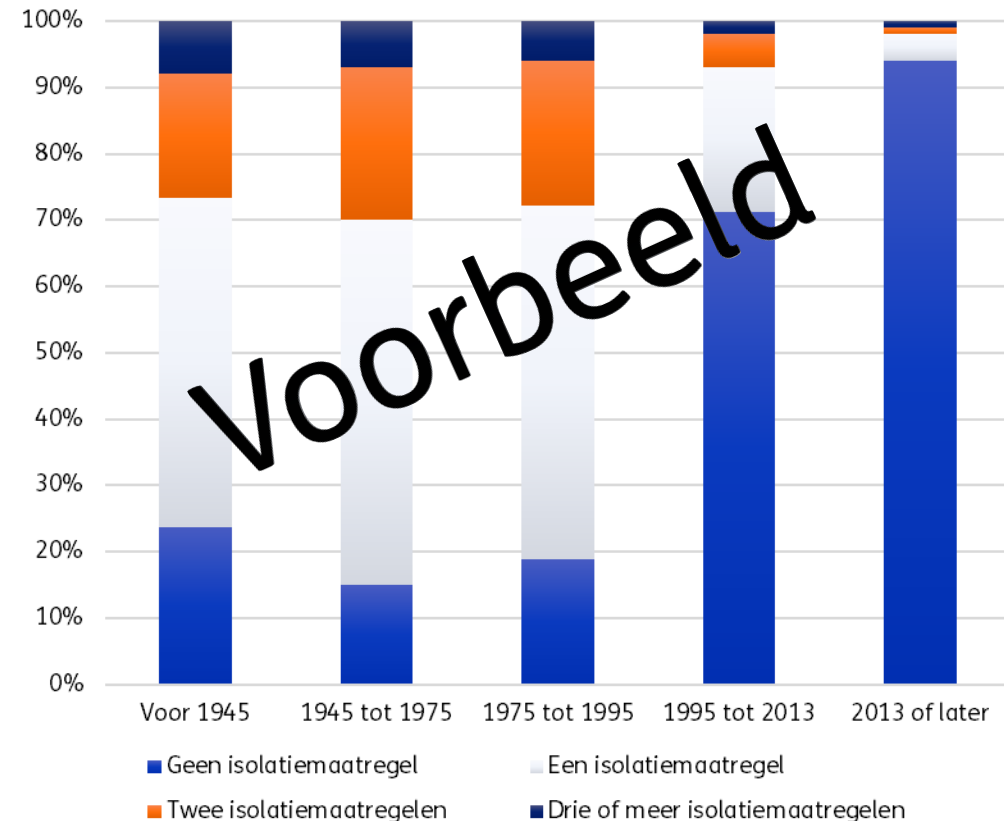
Toegepaste maatregelen verdeeld over bouwjaarclassen (2023)

Leeswijzer Grafiek 'Aantal maatregelen'

- Deze grafiek geeft weer hoeveel isolatiemaatregelen worden genomen per woning in een bepaalde categorie, in dit voorbeeld de bouwjaarklasse.
- Hier is bijvoorbeeld te zien dat in meer recente woningen het grootste deel van de maatregelen geen isolatiemaatregel betreft.

Aantal isolatiemaatregelen per bouwjaarklasse (2023-I)

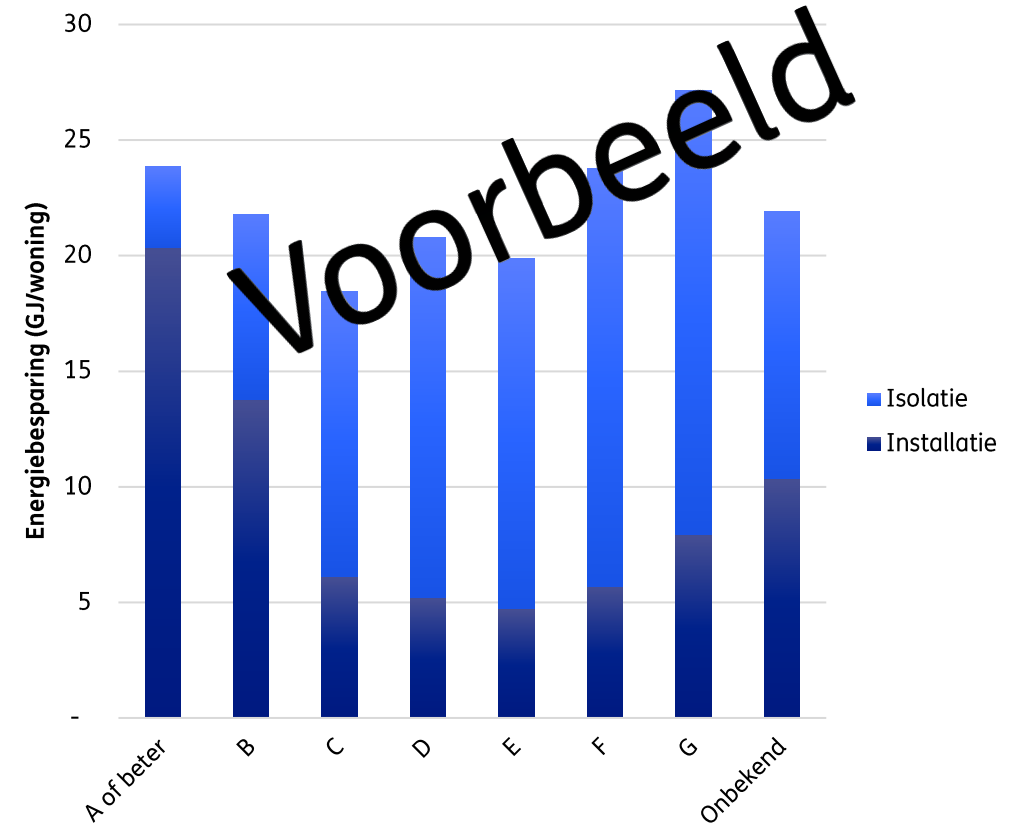

Leeswijzer

Grafiek 'Energiebesparing'

- In de grafiek is de gemiddelde besparing per woning te zien, uitgesplitst naar de relevante categorieën (in dit geval energielabel), die door de in die categorie getroffen maatregelen is bereikt.
- De besparing is een optelling van besparing op aardgas, elektriciteit en warmte, waarbij rekening is gehouden met eventueel extra verbruik van bijvoorbeeld elektriciteit voor warmtepompen.
- De besparing is door TNO berekend door voor elke toegekende aanvraag per maatregel per woningcategorie de besparing te berekenen. Hierbij is rekening gehouden met overlap van bijvoorbeeld isolatie en installatiemaatregelen. De besparing is afgetrokken van de (finale) energieverbruiksgegevens die het CBS ontvangt van de netbeheerder.
- Er is geen rekening gehouden met een free-rider effect*.

Energiebesparing naar Energielabel (2021)

Leeswijzer Tabel

- Het bovenste deel van de tabel geeft het absolute aantal maatregelen weer dat binnen een categorie is genomen.
- In het onderste deel van de tabel staat het totaal aantal huishoudens in de doelgroep en het aantal toegekende aanvragen dat binnen een categorie is gedaan. Dan volgt welk percentage van de doelgroep binnen deze categorie een aanvraag heeft toegekend gekregen (het bereik). Bijvoorbeeld:
  - In de doelgroep zijn 290.890 woningen met een woning gebouwd vanaf 2013. Er zijn 3.640 aanvragen toegekend voor woningen van 2013 of later, dat is 1,3 % van de populatie woningen vanaf 2013.
- Als laatste wordt het gemiddelde aantal maatregelen per toegekende aanvraag en de gemiddelde besparing per categorie weergegeven.
- Om te voorkomen dat resultaten herkenbaar of herleidbaar zijn tot natuurlijke personen of bedrijven rondt het CBS getallen af. (de afronding is afhankelijk van het onderwerp) Als er te weinig cases zijn kunnen bepaalde resultaten niet getoond worden. De totalen in de diverse tabellen kunnen daardoor ook lichte verschillen vertonen.

Maatregelen en aanvragen						
	Voor 1945	1945 tot 1975	1975 tot 1995	1995 tot 2013	2013 of later	Totaal
Dakisolatie	9.060	12.505	6.380	835	35	28.815
Gevelisolatie	3.745	2.225	1.200	175	15	7.360
Hybride warmtepomp	9.715	11.465	14.325	10.755	1.380	47.640
Spouwmuurisolatie	12.645	33.855	18.665	465	40	65.670
Vloerisolatie	12.015	24.530	25.320	1.030	55	62.945
Warmtenet	5	5	10			15
Deurisolatie	760	3.000	3.345	465	5	7.575
Paneelisolatie	105	705	670	110		1.600
Elektrisch koken	5	70	40	10		125
Glasisolatie	14.755	25.920	3.015	5.090	65	77.845
Warmtepomp	6.610	8.165	8.705	9.540	2.230	35.155
Zonneboiler	1.105	1.015	900	710	145	3.890
Totaal	70.525	23.385	111.575	29.185	3.970	338.635

	Voor 1945	1945 tot 1975	1975 tot 1995	1995 tot 2013	2013 of later	Totaal
Doelgroep	859.100	1.185.165	1.219.995	882.620	290.890	4.438.560
Toekenningen	45.550	80.525	76.095	25.040	3.640	230.850
Bereikte doelgroep (%)	5,3	6,8	6,2	2,8	1,3	5,2
Maatregelen per woning	1,8	1,7	1,7	1,6	1,5	1,7
Isolatiemaatregelen per woning	1,2	1,3	1,2	0,3	0,1	1,1
Besparing (GJ/ woning)	17,9	13,7	12,1	19,8	19,9	14,9

Indeling maatregelen

Isolatie	Installatie	Overig
Bodem	HR(e) ketel	Lagetemperatuurafgiftesysteem
Dak	Warmtepomp	Gelijkstroom*
Gevel	Zonneboiler	Waterzijdig inregelen*
Glas	Zonnepanelen	
Isolerende deur	Ventilatie	
Isolerende gevelpanelen	WTW**	
Spouwmuur		
Vloer		
Zolder		

* Hier wordt geen besparing voor berekend

** WTW kan zowel warmteterugwinning bij balansventilatie zijn als bij douchewater. Hier is aangenomen dat het de eerste optie betreft.

Inkomensbegrippen

Gestandaardiseerd besteedbaar inkomen

Het besteedbare inkomen is het bruto-inkomen verminderd met betaalde inkomensoverdrachten, premies inkomensverzekeringen, premies ziektekostenverzekeringen en belastingen op inkomen en vermogen. Het gestandaardiseerd besteedbaar huishoudinkomen is gecorrigeerd voor verschillen in grootte en samenstelling van het huishouden. Op deze wijze zijn de welvaartsniveaus van huishoudens onderling vergelijkbaar gemaakt. Het gestandaardiseerd inkomen is een maat voor de welvaart van (de leden van) een huishouden. In de tabellen wordt het gestandaardiseerd besteedbaar inkomen weergegeven in *decielen*.

Belastbaar inkomen (Verzamelinkomen)

Het inkomen uit box 1, 2, en 3, gesommeerd over alle leden van het huishouden, behalve kinderen. Het belastbaar inkomen is geen stabiel inkomensbegrip. Het is namelijk een begrip dat zowel afhangt van de hoogte van het bruto inkomen als van de regels ten aanzien van de belastbaarheid daarvan. Omdat de belastingregels van jaar op jaar wijzigen (met name de voorwaarden voor aftrekposten en vrijstellingen) is de hoogte van het belastbare inkomen tussen de jaren niet goed vergelijkbaar. In de tabellen geven we dit inkomensbegrip weer in *vijf categorieën*, namelijk: tot 25.000 euro, 25.000 – 45.000 euro, 45.000 – 65.000 euro, 65.000 – 100.000 euro, en 100.000 euro of meer.